

MAANDSCHRIFT VOOR

BIJENTEELT

Deze ongelooflijk goede foto van een vliegende bij danken we aan onze goede relatie met ons Amerikaans zusterblad „American Bee Journal” en aan de welwillendheid van de fotograaf, de heer Ben Knutson, Alamosa, Colorado. In het Februarinumnummer van ons blad zult U de foto opnieuw vinden, want maar dat blijft een verrassing!

ADVERTENTIETARIEF

per 1/1 pag. f 175.— per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.— per 1/16 pag. f 17.50
per 1/4 pag. f 50.— netto contant.

Speurbijtjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

SPEURBIJTJES

AFDELING BUNNIK. Wilt U op de hoogte blijven met ons afdelingswerk? Lees dan ons „Bijennieuws”, 2 mnd. uitgave. Stort dan 60 ct. op Postrekening 533359 van C. PATER Jzn., Bunnik. Jaargang 1950 nog verkrijgbaar voor 45 ct.

TE KOOP: 25 nieuwe **Simplex-** en 30 gebruikte **Simplexkisten 10 br. en 10 h.ramen.** Tegen elk aannemelijk bod. Te bevragen bij P. DE WITT, Lopiker Kapel, Lopik 154 A.

TE KOOP: 45 volken op dubb. br. kamers, kasten **Simplex mod.**, 25 reserve kasten, 60 reserve br. kamers, 350 uitg. br. ramen, 150 kunstraat in ramen, **Honingslinger 3 raams, 250 kg bijensuiker, embalgage enz.** Elk aann. bod. BRUYNZEEL, Vierhouten.

TE KOOP: **Bijenjaargangen Het Groentje, 1937 tot 1950.** Voor elk aannemelijk bod, bij D. REGTER, Middenweg 83, Beemster.

TE KOOP GEVRAAGD: nieuw of gebruikte **Honingsmachine „Kolb” of „Triumf”.** Aanbieding met prijs aan Bijenstand „Airborne”, Heumen.

HONING TE KOOP GEVRAAGD, alleen prima kwaliteit **Zomerhoning, Heidehoning en Raathoning.** Hoogste dagprijzen, contante betaling. Zendt ons Uw monster, wij zenden ons bod. Bijenstand DE KOERSHOF, Diepenveen, Tel. 337 (K 6709).

GEVRAAGD een in goede staat zijnde **Rietsche Kunst-raatpers 35 x 22** voor liggend raam. P. M. VAN ROSSUM, V.W. 69, Waverveen.

TE KOOP GEVRAAGD: **Blanke Raathoning en Koolzaadhoning.** Bijenstand „MARJA”, Zw.weg 203, Deventer.

TE KOOP GEVRAAGD: gebruikte **Honingslinger.** Brieven met opgaaf van prijs aan G. J. ROELOFSEN, p.a. B. Borren, Kraatsweg 12, Bennekom.

TE KOOP GEVRAAGD: een partij **Bijenvolken.** Brieven met prijsopgaaf aan F. KESSELER, Rijksweg C 116, Malden.

GEVRAAGD: 20 goed bevolkte **Kasten en Slinger, 3 of 4 raams.** Brieven met prijsopgave en uitvoerige inlichtingen aangaande kasttype enz. aan J. J. DE JONGE, Imker te Domburg.

TE KOOP GEVRAAGD: alle soorten **Honing.** Brieven met prijsopgaaf P. LEIJEN, Bijenstand „De Naald” Amsterdamseweg 232, Amstelveen.

WIJ KOPEN Raat-, Slinger- en Pershoning; Ruwe en zuivere Bijenwas. AANGEBODEN: 6 r. Eng. kastjes, gebr. Bijenkorven en bevr. kastjes. De Gelderse Bijenstand „ARKADIA” te Lochem, Telefoon 827.

OPZZETTEN van vogels en zoogdieren. Billijk, duurzaam, natuurgetrouw. Tevens nog klein kwantum **Zomerhoning** af te geven. H. J. BANNING, „Beukenoord” Wijchen (Gld.)

Tweeduizend eitjes legt de moeder.

De kip legt er maar één

En zij loopt hevig kakelend

Om het onnozel eitje heen.

De koningin blijft onbekend.....

De kip? Zij wordt bekroond!

Dit is de les voor U en mij:

DAT ADVERTEREN LOONT!

B. B. J.

Voor afdelingen, bijenteeltonderwijzers en leden, die voordrachten willen houden stelt het Bijenhuis beschikbaar:

PROJECTIE- MATERIAAL

Een projectiescherm en een projectie-apparaat lenen zich niet voor verzending; maar daar is ter plaatse wel aan te komen.

De uitleening van het projectiemateriaal geschiedt geheel

gratis

★

Nadere inlichtingen op aanvraag. (Als U ons een kleine wederdienst wilt bewijzen, kunt U in de loop van Uw voordracht even wijzen op het nut van de eigen handelsinstelling van onze vereniging: HET BIJENHUIS te WAGENINGEN.

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS **WAGENINGEN**

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Telef. 2863. Postrekening 27772

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A. v.
d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

Versijnt de eerste Dinsdag van elke maand.

maandpraatje

HET nieuwe jaar heeft, zij het nog wat aarzelend, zijn eerste schreden gezet. Voor U, lezer, hoop ik, dat het U de vervulling mag brengen van uw innigste wensen.

Ditzelfde jaar zal ons weer geleidelijk voeren naar de perioden, waarin we ons hart weer naar hartelust kunnen ophalen aan het nijvere gedartel onzer bijen. Misschien wordt het een best jaar, mogelijk ook niet, maar we houden moed!

In deze tijden, nu de gehele wereld één grote mallemolen gelijk is, is het nodig een liefhebberij te hebben, die ons de nodige afleiding kan bezorgen. De een zoekt dit in zijn duiven, de ander in het vissen, maar voor ons zijn het in de eerste plaats onze bijen.

U herinnert zich wel eens de tijd, dat U rustig voor de stal zat te genieten en U daarvoor een stil(?) verwijt van moeder de vrouw op de hals haalde?

De bijen zijn wonderlijke wezens, ze laten ons immers niet weer los, als we eenmaal door haar charmes zijn ingepalmd, ondanks haar kuren en nukken. Voor ons is dat vanzelfsprekend, doch buitenstaanders begrijpen dat niet altijd. Laat ze maar!

Toch zijn wij, imkers, als mensen van de moderne tijd, zakelijk en nuchter geworden. Wat weten we nog van de romantiek in het imkerleven, zoals die vroeger bestond. Ik weet wel, de betekenis van de bijen in het leven van de imker is anders geworden, er is zoveel verloren gegaan, dat eens een demonstratie was van waardering voor en van verbondenheid met de bijenvolken. Denkt U maar eens aan het oude gebruik om het overlijden van iemand, die veel met de volken omging, aan de bijen mede te delen, of het vertellen van een heugelijke gebeurtenis, als huwelijk of geboorte in het gezin van de imker, of wel het beluisteren van de bijen om het zingen in de Kerstnacht te horen.

Zeker, hier en daar leeft het nog, maar velen onzer zullen het overdreven vinden. U ziet wel dat we nuchter zijn geworden en ook zakelijk, want wat ons bezig houdt zijn de vraagstukken: sterke volken, zwermverhinderend, om elke dracht te kunnen uitbuiten, koninginneteelt om goede moeren te verkrijgen, grote opbrengsten en daar stellen we onze gehele imkerij op in; de rest is bijzaak geworden.

Nu echter een ander chapter.

We kunnen in deze tijd van het jaar niets beters doen dan rustig afwachten, als we tenminste de nodige maatregelen hebben getroffen, waardoor de rust der bijen voldoende verzekerd is. Zijn de kasten en korven muisvrij? De korven kunnen we,

met een paar handen zand langs de onderrand en een paar spijkers in de vlieggaten, op geringe afstand naast elkaar in het stro gestoken, voldoende muisdicht maken. Willen we de mezen bovendien nog weren, dan is een stukje asfalt papier of dakleer in deze vorm Δ , 15 cm breed, en vastgezet met een paar spijkers, al voldoende. Het vormt een aardig luifeltje.

Kasten kunnen we voorzien van een strookje moerrooster en tegen de mezen een plankje, schuin tegen de kasten gezet. Het luifeltje en de plankjes zijn meteen een afscherming tegen de zon, als we de bijen, vooral als er dik sneeuw ligt, liever niet naar buiten lokken. Strooi voorts hier en daar op de stand wat muizentarwe, desnoods ook onder de korven en op de dekkleedjes in de kasten, men kan nooit weten.

De „auto” van het Bijenhuis.

Nog aan de borst

Nar de Dar

De redactiestaf wenst de leden en hun gezinnen een gelukkig en voorspoedig jaar 1951 toe, beste volken, veel honing en boven alles een vreedzame wereld, om in te leven en te werken.

Op haar terrein zal de redactie al het mogelijke doen om van 1951 een goed jaar te maken.

Een staf van voortreffelijke medewerkers staat voor U gereed: Jékavé puurt wetenswaardigheden uit stapels bladen in vreemde talen om er elke maand een interessante Jaagkleps van te maken; de verzorger van de beginnersrubriek is uit de hoogte van zijn deskundigheid neergedaald om de beginners bij te staan en de vragenredacteur staat hem ter zijde om ieder lid persoonlijk te helpen bij het oplossen van moeilijkheden; Apiarus staat glimlachend gereed om U als gids te dienen op zijn, voor velen onzer nog onbekend, terrein; de afdelingssecretarissen zetten zich schrap om verslagen te schrijven van wat er in de afdelingen voor belangrijks plaats vindt; Luistervink snuffelt als een speurhond om zich heen om lucht te krijgen van de plaats waar hij zijn oor te luisteren moet leggen om weer te geven wat er onder de leden leeft en Nar de Dar is in zijn met prikkeldraad omrasterd jachtterrein

binnengeduikeld om mikpunten te zoeken voor de pijlen van zijn goedmoedige spot.

De redactie zal een jaar lang weer nutteloze pogingen doen om al deze en vele andere smakelijke gerechten voor de imkers op te dienen op de veel te kleine, doch door de drukker met bescheiden middelen smaakvol verzorgde tafel van ons Maandschrift en om verbolgen koks te sussen, wier producten niet, of door de redacteur onherkenbaar verminkt, op die tafel verschijnen.

Barse statutaire voorschriften zullen, als van ouds, beslag leggen op een deel van de te kleine tafel, om U een verzameling cijfers op te dienen, die slechts weinigen op prijs stellen.

Intussen stijgen de papierprijzen met sprongen en — weeg beelddespraak! — is de redactie gedwongen om met vier of acht bladzijden per maand minder voor het forum van de lezers te verschijnen, tenzij..... tenzij de leden door middel van quotumverhoging een kleine maar onmisbare bijdrage leveren om ons Groentje althans op het huidige peil en in de huidige omvang te handhaven. De vervulling van de hartewens van de redactie: het Groentje uit te breiden en mooier te maken, zal het jaar 1951 wel niet brengen.....

Op de stand natuurlijk buiten het bereik van vogels. Het kan in Januari voorkomen, dat we een reinigingsvlucht krijgen. Is dit toevallig op een wasdag, neemt dan even de moeite de buurvrouw te waarschuwen, het kan mogelijk ongenoegen voorkomen, als de decoraties op het wasgoed eens niet gewaardeerd mochten worden.

Korfimkers, er is altijd wel een korf te repareren, een versleten rand, en al zijn we de kunst van korfvlechten niet alle meester, zo'n onderrand aanbrengen is gemakkelijk genoeg. Zoekt daarvoor eens wat buntgras, ook beunte en smelen genoemd, en brengt dat eens aan inplaats van stro, het is sterker en gaat langer mee.

U kunt ook al enige korven inspijlen met een stukje oud werk in de kop, in de zwermtijd hebt U dan alles voor het grijpen. In die tijd hebt U toch al de handen vol! Zijn er nog een paar „oude vellen”? Laat ze niet door de muizen vernielen, ze kunnen nuttiger gebruikt.

Kastimkers, bezint U vast op hetgeen U dit jaar wilt bereiken. Plannen voor koninginneteelt? Maakt dan eens een paar bevruchtungskastjes, bij een kennis is wel een model te krijgen of anders bestelt U een exemplaar. Bedenkt echter, dat er verschillende modellen bestaan. Informeer eens op een vergadering of een praatavondje welk type uw afdelingsleden het best voldoet.

Ook kunt U eventueel een honingkamer of broedkamer van tussenschotten voorzien, dan krijgt U er een paar tegelijk.

Andere tijdrovende werkjes, die we nu het best kunnen opknappen, zijn: het schoonmaken van moederroosters, de spleten van de toplatten der honing- en

broedramen van kunstraat ontdoen, raampjes draden, voerbakjes maken. U ziet, U hoeft zich voorlopig niet te vervelen.

Plannen maken is een aardig werk en kost voorlopig niets, maar leest U daarbij eens een goed handboek over bijenteelt, het kan ideeën aan de hand doen. De bibliotheek van de Vereniging, ondergebracht in de Bibliotheek van de Landbouwhogeschool te Wageningen, bevat een schat bijenboeken. Een catalogus is daar te verkrijgen tegen de prijs van 40 cent, de gevraagde boeken krijgt U franco thuis en U dient ze alleen franco terug te zenden. Verder brengt het geen kosten mee, U kunt dus heel geschikt uw avonden vullen.

Tot de volgende maand.

A.

Filmtournée kleurenfilm van Immen en Imkers

- 4 Januari: ZAANDAM, 8 uur, Recreatiezaal Verkade, ingang Valkstraat.
- 5 Januari: BUNNIK, 7.45 uur, „de Grondslag”.
- 18 Januari: GOUDA, 8 uur „Reünie” Oosthaven. Afdelingen: Gouda, Boskoop, Woerden.
- 23 Januari: EPE, Hof van Gelre. Afd. Epe en Vaassen.
- 2 Februari: VARSEVELD.
- 9 Februari: PIETERSBUREN (Gron.), 7 uur, Café Elenga. Afd. Eenrum.

Koninginnekeekweek-kwesties (III)

Welke soorten cellen?

Wie zichzelf koninginneteler noemt, is eigenlijk wat aan het pochen. Het is immers nog nooit gelukt, om zonder hulp van de bijen uit een eitje een koningin op te kweken. Niet dat men dat nooit geprobeerd heeft. Een Duitse onderzoeker, W. von Rhein, heeft het gepresteerd werkbijen uit zeer jonge larfjes op te kweken in een broedstoof. De larfjes lagen niet in de raat, maar in kleine schaaljes. Doch tot het kweken van koninginnen heeft von Rhein het niet kunnen brengen. Ook niet wanneer hij de larfjes voortdurend met koninginne-gelei

voerde. Ook dan ontstonden werksters. Het geheim, hoe een larfje tot koningin op te kweken, hebben de bijen dus nog niet prijsgegeven.

Het koninginnetelen komt dus eigenlijk hierop neer, dat men de bijen zodanig leidt, dat het eindresultaat zo gunstig mogelijk is. De eigenlijke kweek blijft bij de bijen berusten. Er zijn drie verschillende situaties, waarin de bijen koninginnetellen zullen bouwen. Zo ontstaan dan: **vervangingscellen**, **zwermcellen** en **redcellen**. Vervangingscellen worden gebouwd als bijen menen, dat de moeder niet meer voor haar taak geschikt is. Deze cellen, zeer klein in aantal, (zelden meer dan 3) zijn moeilijk van zwermcellen te onderscheiden. De vervangingsimpuls wordt licht voor de zwermduft aangezien. Heel vaak zal dan ook een volk, dat zijn moeder wil vervangen, worden behandeld als een volk, dat zwermplannen heeft. Dat is natuurlijk een grove fout, daar tegen die gehele vervangingsprocedure geen enkel bezwaar bestaat, en men de bijen maar het best hun gang kan laten gaan. De vervangingsimpuls kan herkend worden aan het geringe aantal cellen, de plaats hiervan (zelden aan de onderkant van de raat) en aan het uitblijven van verschillende bij het zwermen optredende verschijnselen, zoals ophouden met bouwen en het stoppen van het eierleggen. De moeren, geteeld onder de vervangingsimpuls,

zijn van prima kwaliteit, door het kleine aantal cellen, die het dus aan niets zal ontbreken. Toch is deze impuls voor de koninginnetelt ongeschikt en wel omdat het aantal aangezette cellen te klein is, en de impuls moeilijk op elk gewenst ogenblik kan worden opgewekt.

Onder invloed van de zwermimpuls bouwen de bijen moercellen om in staat te zijn, elke bij het zwermen gevormde nieuwe eenheid van een moeder te voorzien. Het aantal cellen is nu veel groter (van 10-40 en meer). Zou een moeder, die uit een zwermcel geboren is, een zwerm-lustiger volk voortbrengen, dan wanneer ze uit een ander soort cel zou zijn ontstaan? Erg waarschijnlijk is dit niet, aangezien wordt aangenomen, dat zwermduft of -traagheid op erfelijke factoren berust. En erfelijke eigenschappen kunnen door uitwendige omstandigheden niet worden beïnvloed. Toch is het natuurlijk verkeerd elke willekeurige zwermcel te gebruiken, daar dan de kans heel groot is, dat zwermduftige bijen de overhand krijgen. Ook de zwermduft is voor de koninginnetelt niet bruikbaar, omdat deze slechts periodiek optreedt, en juist bij volken waarvan men wenst te telen achterwege blijft.

Zo blijven dus alleen de redcellen over. Deze worden gebouwd op het in het volk aanwezige jonge broed, indien het volk moederloos wordt. Redcellen zijn dus omgebouwde werkstercellen, en hebben dus haar basis in de middenwand van de raat. Moeren uit redcellen waren dus oorspronkelijk voor werkster bestemd. De mogelijkheid om uit werksterlarven koninginnen te telen is echter maar beperkt. Algemeen wordt aangenomen, dat deze larven niet ouder dan 36 uur mogen zijn. Ja, sommigen beweren, dat voor perfecte moeren de larven niet ouder dan 24 uur mogen zijn. Zander en Becker hebben echter experimenteel bewezen, dat koninginnen geteeld uit werksterlarven van 60 uur oud, nog gelijkwaardig zijn aan moeren, die direct van het ei zijn geteeld. Zij kwamen tot deze conclusie door voor kunstmatige koninginnetelt steeds oudere larven te nemen, en de daaruit ontstane moeren microscopisch te onderzoeken. Waren de gebruikte larven echter 72 uur en ouder, dan ontstonden onvolledige koninginnen, die reeds enige kenmerken van werkbijen vertoonden. Het ligt voor de hand, dat dergelijke moeren minderwaardig zijn. Aan het telen van moeren uit redcellen zijn dan ook 2 bezwaren verbonden: De bijen kunnen te oude larven gebruiken, en er zullen soms te veel cellen worden aangezet, die dan onvoldoende verzorgd zullen worden. Maar uit de aard van de bezwaren blijkt al, dat deze bij voldoende zorg gemakkelijk voorkomen kunnen worden.

Men kan de bijen op gemakkelijke wijze te allen tijde ertoe aanzetten, redcellen te bouwen, door ze eenvoudig moederloos te maken. Dat is de reden, dat bijna elke koninginneteltmethode op redcellen berust.

APIARUS.

Wein, Weib und Gesang.....

BIJENMARKTEN

14 April 1951: ZENDEREN.

DE NEDERLANDSE BIJENWEIDE (IV)

twee mooie, groenblijvende heesters, die de bijen in het voorjaar nectar en stuifmeel leveren.

Een der grote zorgen voor de imker in het voorjaar is de vraag, of zijn bijen wel beschikken over voldoende stuifmeel.

Natuurlijk heeft een goed onderlegde en zorgzame imker daarvoor zijn maatregelen genomen in het najaar. Vóór de inwintering is nagegaan, of het volk over voldoende ramen beschikte, waarin een behoorlijke hoeveelheid stuifmeel voorkomt. Maar toch komt, in de praktijk van het gewone dagelijkse imkeren, het meestal hierop neer, dat wel voldoende suiker wordt ingevoerd, doch dat de bijen zich met de voorraad stuifmeel zelf maar moeten redden.

Iedere imker weet echter, dat de ontwikkeling van het broednest in het voorjaar dikwijls parallel loopt met de hoeveelheid stuifmeel, die aanwezig is. Een productieve koningin zal in een sterk volk, dat goed door de winter is gekomen, gaarne reeds in Januari beginnen met het leggen van eieren en zal dat in de regel ook doen. Is echter geen of te weinig stuifmeel aanwezig, dat ook moet dienen om de koningin doelmatig voedsel toe te dienen, dan zal deze ontwikkeling zeer spoedig worden stopgezet.

Wanneer we hierbij tevens nog denken aan het feit, dat ons wisselvallig Hollands klimaat in het najaar en de vroege lente maar weinig goede, zonnige dagen, zowel voor mens als dier, te genieten geeft, zodat de bijen er maar weinig op uit kunnen trekken, dan begrijpt men onmiddellijk, van welk groot belang het is, zoveel mogelijk te zorgen voor de aanwezigheid van veel en effectieve drachtplanten, vooral in verband met het koude weer van deze jaargetijden, in de onmiddellijke omgeving van de bijenstal.

Nu zijn er, om ons tot het voorjaar te bepalen, daar we reeds over de herfstbloeiers spraken in onze vorige artikelen, uiteraard ook in het voorjaar maar weinig

goede drachtplanten. Tot de vroegste bloeiërs kunnen we in dit opzicht rekenen onze katjesdragers, als de hazelaar (*Corylus Avellana*) en de els (*Alnus glutinosa*), windbloeiërs, die geen nectar, maar wel ruimschoots stuifmeel te bieden hebben en de verschillende wilgensoorten (*Salix*), die zowel nectar als stuifmeel leveren. We zijn voornemens deze katjesdragers in een volgend artikel te bespreken.

Deze keer willen we ons bepalen tot enkele zeer mooie, meestal groenblijvende heesters, die vooral onze tuinen door hun prachtige bladeren, bloemen en bessen kunnen opsieren en die bovendien onze bijen een redelijke hoeveelheid stuifmeel en nectar kunnen verstrekken, wanneer men een flink aantal van deze heesters kan aanplanten.

We bedoelen de *Berberis* en de *Mahonia* uit de familie van de *Berberidaceae*, die ook behoorlijk vroegtijdig in het voorjaar bloeien.

Bij de *Mahonia* is dat van Maart tot en met Mei het geval, bij de *Berberis* valt de bloeitijd in de maanden April en Mei.

In het wild komt hiervan in ons land voor de *Berberis vulgaris* of *Zuurbes*, waarover we U straks nog een enkele bijzonderheid hopen te vertellen.

De *Berberis*, zowel als de *Mahonia* zijn beide min of meer lage heesters.

Ze bloeien beide met gele en wel felgele bloemen, een uitzondering bij een enkele zeldzame gekweekte soort daargelaten.

Bij de *Berberis* zijn de bladeren slap, terwijl deze bovendien bij enkele soorten in de late herfst afvallen. De *Mahonia* is echter een groenblijvende heester.

Beide vertonen in de herfst prachtige herfstkleuren. We onderscheiden bij de *Mahonia* in het algemeen twee soorten: *Mahonia Aquifolium*, een soort met samengestelde, oneven geveerde, glanzende en met stekels getande, leerachtige bladeren. De heester kan in de winter overdekt zijn met een groot aantal blauwe, berijpte bessen. De *Mahonia fascicularis* heeft een meer matglanzend blad, eveneens samengesteld. Deze bloeit even later dan de vorige soort en is dus voor imkers niet zo aan te bevelen, daar in deze maand van het jaar buiten van andere zijde wel dracht aanwezig is.

BLOEMEN EN BESTUIVING.

Een typische eigenaardigheid, zowel van de *Berberis*, als de *Mahonia*, is het bezit van z.g. prikkelbare meeldraden.

De 4—6 helmknoppen springen met kleppen open. Aan de binnenkant zijn de helmdraden prikkelbaar en deze buigen plotseling om, als ze daar aangeraakt worden. (Zie tekening).

Onder in de bloem, aan de binnenzijde der kroonbladeren, komen de honingklieren voor, waarop de bijen en andere insecten belust zijn. Daar de vliegen en de bezoekende bijen veelal de gevoelige plaatsen van de meeldraden niet aanraken, kan door hen kruisbestuiving worden bewerkt.

Behalve dat de mooie bessen wel gebruikt worden om geconfijt te worden — in Amerika wordt of werd van de bessen ook wel alcohol gemaakt of wijn mee gekleurd —, worden al deze vruchten ook zeer gaarne gegeten door lijsters en andere vogels, die dus op deze wijze weer zorgen voor de verspreiding, zodat het ook kan gebeuren, dat men verwilderde exemplaren van gekweekte soorten aantreft.

Een andere bijzonderheid, die ik U al beloofde te vertellen, is het voorkomen van een roestzwam en wel op de *Berberis*, zowel als op de *Mahonia*.

Berberis stenophylla, een vroegbloeiende soort met sierlijk gebogen takken en donkergroene smalle bladeren.

Bij de rogge komt de z.g. bruine roest voor. Wanneer men in de zomer door een rogge-akker loopt of maar even zijn handen langs een aantal halmen laat gaan, heeft men deze vol met een groot aantal sporen van deze parasiet op de rogge. We kunnen U hier niet het gehele verloop van deze ziekte van de rogge verklaren, maar het is een feit, dat deze roest voor een goede ontwikkeling moet verhuizen van de ene voedsterplant naar de andere en hieronder komen ook de Berberis en de Mahonia voor, niet echter bij de bruine roest, maar bij de z.g. zwarte roest. Ook kennen we nog een dwerg- en een kroonroest en telkens zijn weer andere waardplanten nodig. Bij de bruine roest zijn dit b.v. de Akkerkromhals en de Ossetong. In enkele landen, b.v. Amerika en Denemarken, heeft men geprobeerd deze ziekten tegen te gaan, door deze waardplanten uit te roeien. Het mocht echter niet baten. Natuurlijk kunnen de sporen van ver worden aangevoerd, terwijl ze ook schijnen te kunnen overwinteren.

DE BERBERIS SOORTEN.

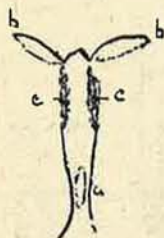
We willen U nog enkele mooie Berberissoorten noemen. Hiervan is het sortiment veel groter.

Allereerst enkele groenblijvende soorten:

Berberis Aquifolium, de meer gewone soort, alhoewel een prachtige laagblijvende heester; Berberis stenophylla, een vroeg bloeiende soort, met sierlijk gebogen takken en donkergroene, smalle bladeren. Deze bloeit met prachtige goudgele bloemtrossen. Tenslotte de Berberis Julianae, een variëteit, die wel 2 meter hoog wordt en grote, lange bladdoorns draagt. De bloemen zijn lichtgeel met iets rode tint, de vruchten blauw-zwart.

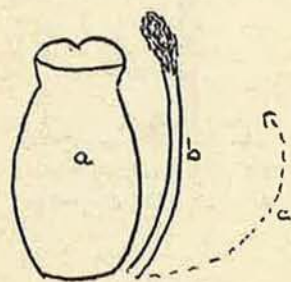
Van de afvallende soorten noemen we Berberis Thunbergii, een zeer fraaie, 1½ meter hoog opgroeiende heester met heldergele bloemen en koraalrode vruchten. De bladeren zijn in de herfst bijzonder fraai rood gekleurd. Deze soort wordt geschikt geacht voor het aanplanten van een heg.

De Thunbergii atropurpurea heeft ook alle goede eigenschappen van de vorige soort, doch de bladeren

MEELDRAAD

- a: prikkelbaar weefsel
- b: opspringende kleppen
- c: helmknoppen met stuifmeel

- a: stamper
- b: meeldraad
- c: weg, die een meeldraad na aanraking aflegt

zijn eerst bloedrood, later purperrood gekleurd terwijl de herfstkleur licht tot scharlakenrood is. Dit is een fraaie laagblijvende soort, die, breed uitgroeïend, zich bijzonder leent voor het beplanten van een talud, rots-partij en overal gedijt, waar men een lage heester kan zetten. Een variëteit van de laatste nl. de Berberis atropurpurea superba, is een nieuwe soort met een opvallend sterke groei, met grote bladeren en nog donkerder blad. De Berberis Wilsonae heeft in tegenstelling met de andere gele soorten oranjegekleurde bloemen, die omgetoverd worden in koraalrode vruchten. Ook deze is zeer mooi en iets aparts.

De Berberis Wilsonae heeft oranjegekleurde bloemen, die omgetoverd worden in koraalrode vruchten. Ook deze is zeer mooi....

(Foto's welwillend afgestaan door de firma J. Abbing & Zonen, boomkwekers te Zeist)

We zouden nog meer soorten en variëteiten kunnen noemen. We geloven echter, dat de naar geschikte heesters zoekende imker wel een keus kan maken. De prijzen van deze heesters variëren van f 0.70 tot f 1.75. U kunt hierop een of andere catalogus naslaan. Vriezenveen.

J. B. M. v. d. BELT.

MEN ZEGT...

dat de papierprijzen belangrijk zijn gestegen;
dat de lonen met 10% zijn verhoogd;
dat ook de omzetbelasting zal worden verhoogd;
dat dit voor ons Groentje zijn consequenties meebrengt;
dat of de omvang van ons blad moet worden verkleind,
of het quotum moet worden verhoogd;
dat wij er niet aan denken, de omvang van ons lijfblad te besnoeien;
dat een quotumverhoging echter tot het uiterste beperkt moet blijven;
dat een belangrijke quotumverhoging voor velen onzer bezwaren meebrengt;
dat we echter beseffen, dat we tot nu toe een spotgoedkoop vakblad hadden;
dat ons vakblad in verhouding tot andere vakbladen goedkoop blijft, ook al worden de kosten iets hoger;
dat de verhoogde kosten echter niet uit het geringe bedrag, dat aan quotum wordt betaald, kunnen worden bestreden;
dat een verhoging van het quotum met één gulden per jaar voldoende zal zijn om ons Groentje op het tegenwoordige peil te handhaven;
dat deze verhoging nog geen twee cent per week bedraagt en
dat dat voor niemand een bezwaar kan zijn;
dat we nu eenmaal niet voor een dubbeltje op de eerste rang kunnen blijven zitten!

LUISTERVINK

BRIEVEN uit de honigh-hof

IV (vervolg en slot)

De schuine kant van de dikke dwarslat voor en achter heeft een helling van 45°. Er is een bijenruimte van 1/4 inch (6.35 mm) boven de toplatoren van de onderste bak. De voor-achterwand en een gedeelte van de afgeschuinde dwarslat zijn dus korter, alleen de buitenhelft van de afgeschuinde lat komt gelijk met de zijwanden en sluit de toplatuimte af. Dit is iets nieuws, en breekt met onze gewoonte, de bakken met brede vlakken op afstandblikjes en toplatten te zetten. De reden ervan is duidelijk. Wie met enkelwandige bakken

door
JOH. W. SCHOTMAN

werkt, zal, bij iets verbogen of opgebolde afstandblikjes of propolisaanzetting de bakken onmogelijk luchten bijendicht open kunnen zetten. Bovendien gaan de bijen de afstandblikjes aan de wand van de bovenbak vastkitten, wat dit euvel nog verergert. Blijft er bijenruimte, dan blijven de afstandblikjes schoon en heeft men altijd waterdicht sluitende aanraking tussen beide bakken. Ook hier is de enorme ervaring der grootimkers van doorslaggevende waarde geweest.

Ten slotte nog iets over de dekplank. Deze moet (art. 16) voor de National Hive gemaakt worden van goedkoop multiplex of triplex (graad a of b) of van goede kwaliteit hardhout (men gebruikt in de praktijk bij voorkeur cederhout). Buitenafmeting 18 x 18 inches (457.19 mm, dus ongeveer 46 cm vierkant) terwijl de dikte niet minder dan 5 mm mag bedragen. Zij moet worden ingelijst, zodat er zowel boven als onder een bijenruimte is van 6.35 mm. Aangeraden wordt, de lijst met tandverbinding te voegen, deze lijst is 2.45 cm breed en een sponning voor de dekplank is aan de onderzijde aangebracht. Men kan het bord ook maken

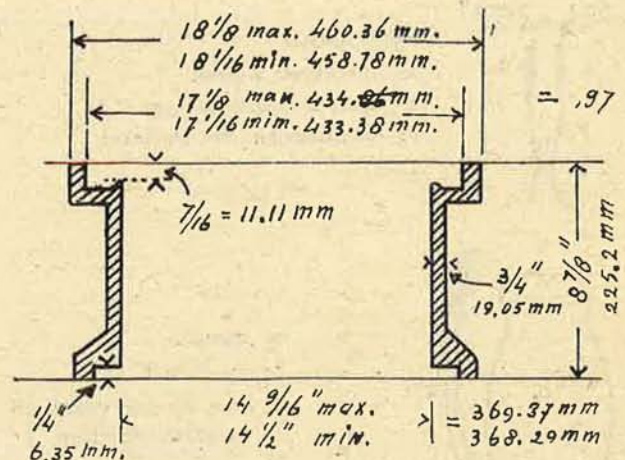
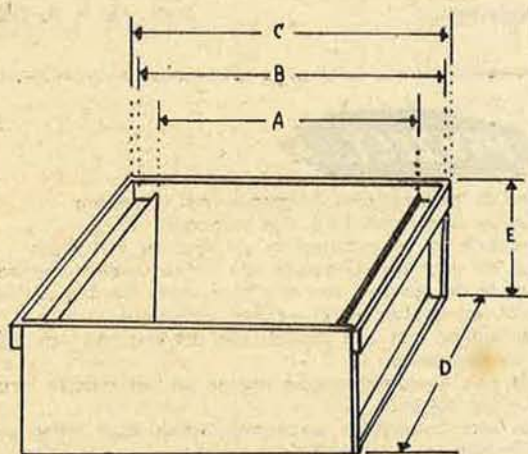
door op de plank houtrepen te bevestigen, boven en onder, en die aan de hoeken te laten overlappen.

(17) Het dak moet binnenmaats 18 3/8 inch (46.3 cm) zijn, de wanden minstens halfduims (1.27 cm), de bovenplank zelf niet dunner dan 9 1/2 cm. Bij het voegen gebruike men watervaste lijm Het moet bedekt worden met duurzaam materiaal: zink, gegalvaniseerd ijzer, plastische materialen, of zwaar asfaltrubber enz. enz. De overstulpende randen mogen niet ondieper zijn dan 3.8 cm. Het diepe dak stulpt minstens 22.22 cm over. Voorschriften worden gegeven betreffende de ventilatie.

Het bovenstaande is een globaal overzicht van Specification 1300:1946 en vermeldt alleen enkele hoofdzaken gedetailleerd. Men kan deze Specification British Standard 1300:1946 aanvragen tegen een bedrag van 5 shilling bij het British Standards Institution, 28 Victoria Street, Londen, S.W. 1; Tel. Abbey 3333. Zij heet: Beehives, Frames and Wax-foundation. Men vermeldt echter nummer en jaar.

Naar aanleiding van deze specificatie zou ik het navolgende willen opmerken. Wanneer wij hier in ons land met vrucht commercieel zullen willen gaan imkeren, dan is het niet alleen nodig, dat wij:

- gaan werken met een productieve, geselecteerde, sterkbroedende en goedaardige bijensoort (m.i. uitgaande van de Krainer);
- op zeer intensieve schaal, en allen, jaarlijks al onze moeren vervangen door afstammelingen van prima teelkeusmoeren (vgl. par. 1322 t/m 1326 van het Handboek der Moderne Bijenteelt), waardoor wij zelf een overmaat krijgen van aanvaardbare darren;
- grondig en zorgvuldig aan koninginneteelt gaan doen en van de op Schiermonnikoog geboden gelegenheid zo intensief mogelijk gebruik maken;

TABEL (4)

Letter fig. 6	Afmeting	in inches		in millimeter	
		max.	min.	max.	min.
A	Lengte: afst. voor-achterwand	14 9/16	14 1/2	369.88	368.29
B	Lengte: afst. toplatuimte	17 3/8	17 1/16	434.97	433.38
C	Lengte totaal buitenzijde (bovenin)	17 3/4	17 11/16	450.84	449.25
D	Binnenbreedte	15 3/16	15 1/8	385.76	384.17
E	Hoogte van de broedbak	8 7/8		225.42	
—	Wanddikte aan alle zijden	7/16		11.11	
—	Afst. bovenkant draaglijsten tot bovenkant bak	7/16		11.11	

Crane E. E. The effect of spring feeding on the development of honeybee colonies.

The Bee World, Vol. 31 no. 9 Sept. '50 pp. 65—72.

Het vraagstuk van het drijfvoeren in het voorjaar is al oud en de meningen er over zijn zeer verdeeld. Een uitvoerig onderzoek, waarbij 131 paren van zoveel mogelijk gelijke volken betrokken waren, werd daarom in Engeland ingesteld. Van deze paren werd het ene volk wel, het andere niet gevoerd in het voorjaar.

Nauwkeurig werd nagegaan hoeveel raten de bijen bezetten, het aantal raten met broed, de hoeveelheid honing en de hoeveelheid gevoerde suiker.

De resultaten werden beoordeeld zodra de witte paardekastanje in bloei kwam.

Het bleek in het algemeen, dat de gevoerde volken meer raten bezetten en meer broed hadden dan de niet-gevoerde. Het verschil was groter bij de volken, die in het begin minder sterk waren. Zeer sterke volken hadden er vrijwel geen voordeel van. Het effect van het drijfvoeren was aanmerkelijk minder bij die volken, die dichtbij water konden halen. Daarom wordt verondersteld dat vooral het water van betekenis is en minder de suiker, die gevoerd werd.

Sterke volken bleken in het voorjaar nog evenveel voer te hebben als met dezelfde hoeveelheid voer de winter ingegane zwakkere volken. Het is dus voordeliger sterkere volken in de winteren. De gedrijfvoerde volken consumeerden meer voedsel, gemiddeld echter niet meer dan de helft van de hoeveelheid verschaft voer. Hierin schuilt naar de mening van Ref. een gevaar van fouten: Het drijfvoer, dat niet geconsumeerd wordt, moet worden opgeborgen. De honingrand wordt dus iets groter en de hoeveelheid broed per raam dus iets minder.

Een vergroot aantal ramen met broed behoeft dus nog

niet samen te gaan met een vergrote hoeveelheid broed. Dit zou dus het verkregen resultaat nog ongunstiger beïnvloeden. Ook vraagt men zich af of de hoeveelheid voer niet minder had kunnen zijn. Nog zal onderzocht worden of het voeren van een zeer dunne oplossing mogelijk is en gunstig resultaat oplevert. Ref. meent dat ook na de bloei van de kastanje nagegaan moet worden welke resultaten met de volken worden bereikt.

Alles bijeen een zeer belangrijk onderzoek, waaruit blijkt dat oude gebruiken nog niet altijd zonder meer als goed kunnen worden beschouwd.

Bienenverluste durch Maikäferbekämpfung;
Schweizerische Bienenzeitung 73 Jg. N.F. nr. 9, Sept. 1950, pp. 406—412.

Bestrijding van meikeverplagen in bossen had ernstige schade aan de bijen tot gevolg. De HCH producten zijn gevaarlijker dan DDT, maar ook dit laatste is zeker niet onschadelijk. De gedupeerde bijenhouders ontvingen schadeloosstelling voor het verlies aan bijen en de verminderde honingopbrengst. De meer-arbeid, die door de verzwakking was ontstaan, werd dit jaar niet in rekening gebracht.

Bröker. W. E 605 und die Bienen.
Der Imkerfreund 5 Jg. H. 8 Augustus 1950, pp. 148 - 149.

Bijen zijn zeer gevoelig voor E 605. Door de werking van zonnestralen en de wind wordt het in drie dagen ongevaarlijk voor de bijen. In gesloten ruimten blijft het veel langer giftig. Het dringt niet door de kelkbladeren van gesloten bloemen naar binnen, zodat geen gevaar voor de bijen ontstaat als het op gesloten bloemen wordt gespoten.

Palm O. Entgegnung an die Bayer. Pflanzenschutz Abteilung.
Der Imkerfreund 5e Jg. H. 9 Sept. '50, pp. 176—177.

Overzicht van het aantal en de aard van vergiftigingsgevallen. E 605 bleek in 50,3% van de gevallen de oorzaak. DDT en HCH samen 47,8%.

Tilburg. Ir. J. MOMMERS.

d. onze methoden wijzigen in moderne zin, door niet langer de kasten te gebruiken voor korfmethode, maar ten volle de mobiliteit der kasten en broedkamers in hun geheel te benutten, wat alleen bij open opstelling kan,

maar ook:

e. dat wij ten spoedigste komen tot eenheid van maten en materialen, zodat uitwisselbaarheid mogelijk is en voorwaarden worden geschapen voor export, voor ons land nu van zeer groot belang.

Hoe zou het zijn, wanneer allen, grote en kleine bijenkastenvervaardigers, eens de hoofden bij elkaar staken? Hoe, wanneer wij in plaats van de hopeloze versnippering van krachten, eens tot efficiënte samenwerking kwamen?

Laat ons vooropstellen, dat amateurisme aardig, maar onzakelijk is. Dat geen enkele amateur en zelfs geen enkele timmerman of schrijnwerker, in staat is, raampjes te maken zoals ze moeten zijn, tot in onderdelen van millimeters nauwkeurig. Dit kan alleen machinaal en behoort centraal te geschieden, op één plaats. Geen van de leveranciers van bijenkasten maakt de raampjes zelf, ze worden elders gefabriceerd.

En zo is het met de kasten. Ondeugdelijk is het chaotisch amateurisme, dat allerlei fantastische modellen voortbrengt, — ik ontken niet de charme, want ook ik heb vele jaren genoten van dit experimenteren — wat wij nodig hebben is één of twee officiële modellen en deze moeten weer alle door één centrale fabriek vervaardigd worden. Overal worden de kasten vervaar-

digd met tandverbinding, behalve ten onzent. De machine, daartoe nodig, kost een dertig mille. Geen enkele kastenfabrikant kan daaraan beginnen. Maar het is niet ondenkbaar, dat een groot bedrijf, dat ook andere zaken vervaardigt, de kosten van zo'n machine zou kunnen dragen en uitsluitend kasten zou vervaardigen van twee, hoogstens drie typen. Die zouden dan goedkoper worden. Wanneer een leek een prima modelkast kon krijgen voor momenteel bijv. f 14, of desnoods f 15, omvattende bodem, 2 broedkamers, 2 honingbakken, dekplank, dak; terwijl nu een dergelijke kast minstens f 25 kost, of een dergelijke kast, bijv. de enkelwandige Nat. H. die geen tandverbindingen behoeft, voor f 12.50; dan is het zeker, dat de meeste leken af zouden zien van eigen gewurm en geknoei, af zouden zien ook van de ongelukkige Simplex, die een afdakje móét hebben of ze regent door, en liever de kast zouden nemen, die experimenteel gebleken is de beste te zijn. Het hout is thans veel te duur daartoe. Maar straks komt er een tijd, dat het hout goedkoper wordt en dat men hoe langer hoe meer korven door kasten gaat vervangen. Er zijn in ons land 30.000 imkers, er zijn ongeveer een 250.000 (heb ik het ver mis?) bijenvolken. Daar móét commercieel iets te beginnen zijn, mits er eenheid en samenwerking is.

Het eerste woord is thans aan de normalisatie-commissie. Het ware naar mijn mening het beste, onze standaard te doen samenvallen met de thans in Engeland, de bakermat van onze Simplex en W.B.C., geldende specificatie.

Een volgend maal iets over de moderne stapelmethode.

Voorjaar! De hazelaar bloeit!

NIET alle stuifmeel is voor de bijen van evenveel belang. Dat bewijzen ze trouwens zelf al, ze bevliegen nl. lang niet alle planten, die stuifmeel leveren, b.v. rogge, boterbloem enz. Maurizio nam in Zwitserland proeven met stuifmeel van 26 verschillende plantensoorten en kwam tot de conclusie, dat de biologische waarde van de pollen nogal uiteenliep, afgaande op de werking der pollen bij de activering der voedsapklieren en de ontwikkeling van het vetlichaam. Het meest werkzaam bevond ze:

Crocus (Cr. albiflorus), fruit (vooral de Pirusoorten als: appel en peer), witte en rode klaver (Trifolium repens en Tr. pratense), tamme kastanje (Castanea sativa), struikheide (Calluna vulgaris), mais (Zea Mays), Papaversoorten, herfstleuwentand (Leontodon autumnalis), weegbree (Plantago-soorten) en ratelpopulier (Populus tremula).

De gebruikswaarde van de pollen der insectenbloeiers en windbloeiers was voor de bijen gelijk, echter werkte het stuifmeel van enige Pinussoorten w.o. grove den enigermate schadelijk en was het verder voor de ontwikkeling van de bijen totaal onwerkzaam.

De bijen verzamelen dit stuifmeel dan ook niet, waarvoor we de verklaring kunnen vinden bij Svoboda, die aanneemt, dat de hoeveelheden eiwit in de pollen de doorslag geven bij het verzamelen en zijn volgende analyse van de bestanddelen van hazelnoot- en grove den-pollen, gelet op de percentages verteerbaar eiwit, spreekt voor zichzelf (zie tabel I).

De waarde van het stuifmeel is zeer afhankelijk van de wijze, waarop het is verzameld. Halen de bijen het stuifmeel uit de bloem en vormen zij dit tot klompjes, dan gebruiken ze daarbij speeksel en een hoeveelheid nectar of honing, om het beter bijeen te houden. Hierbij verandert ook de natuurlijke kleur van het stuifmeel. Stuifmeel van de klaver b.v. is geel, doch de

STUUFMEEL

klompjes vertonen een vettig grijs-bruine kleur. Deze handelwijze schijnt meteen al invloed uit te oefenen op de verteerbaarheid, althans de waarde ervan blijkt verhoogd in vergelijking met stuifmeel, dat door de imker wordt verkregen uit de katjes van hazelaar of els.

In de raten ondergaat het stuifmeel verder nog een zeker fermentatieproces; er ontstaat een melkzuurgisting, waarbij de biologische waarde behouden blijft.

Zelf gewonnen stuifmeel, al wordt het zo droog mogelijk bewaard, gaat in waarde achteruit. Dit is weer te wijten aan het teruglopen van het percentage verteerbaar eiwit, zoals Svoboda aantoonde in onderstaande analyse van stuifmeel van een hazelaar, onderzocht als vers stuifmeel en na een droge bewaring van één jaar (zie tabel II).

Is bij het verse product het verteerbaar eiwit 93,07% van het zuiver eiwit, na één jaar is dit gedaald tot 42,11%, en deze daling zet al vrij spoedig in.

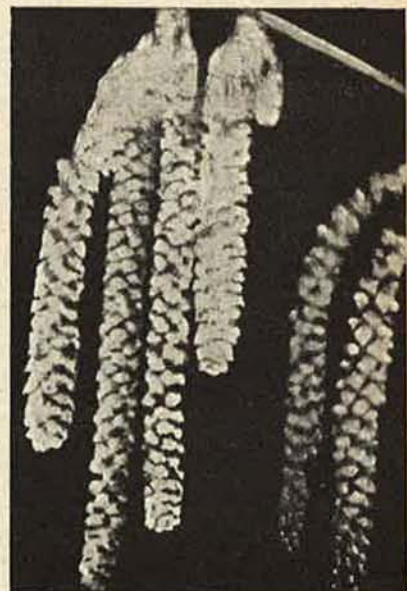
Wint men stuifmeel door middel van een stuifmeelval, alzo in klompjes, dan is er dus een wezenlijk verschil in verhouding tot stuifmeel in poedervorm. In Amerika past men de stuifmeelval meer en meer toe en deze wordt daar sterk gepropageerd. Toch dient men voorzichtig te zijn, want veel hangt af van de bewaring der verkregen klompjes. We komen hierop nader terug.

Het gebruik van een stuifmeelval kan ons echter ook iets naders vertellen over het gedrag der bijen bij het verzamelen van stuifmeel, zoals bijvoorbeeld Maurizio en Kollman dit nader onderzochten om een antwoord te vinden op het volgende:

- de kleur van de klompjes met betrekking tot de afzonderlijke planten;
- welke planten het meest voor stuifmeel werden bezocht;
- of er verschil bestaat in het bevliegen van afzonderlijke planten op bepaalde gedeelten van de dag;
- hoe de stuifmeelwinning door weersomstandigheden wordt beïnvloed.

Zoals elk belangstellend imker op zijn stal wel eens zal hebben bemerkt, afgaande op de kleur van de klompjes stuifmeel, bleek ook hier, dat de bijen zich niet alleen bepalen tot de hoofddrachtplanten, die bij de proeven van Maurizio en Kollman bestonden uit fruit, paardebloem, wilg, koolzaad, beuk en esdoorn, maar zich ook richten naar vele bijkomstige planten, als framboos, dovenetel, magnolia, tulp, paardekastanje enz. Interessant is, dat bij mooi weer de paardebloem ong. 90%, het koolzaad ong. 60% van hun stuifmeel in de morgenuren leveren en het fruit, wilg, esdoorn en beuk dit meer geleidelijk over de gehele dag deden, met een hoogtepunt omstreeks 2 uur in de middag.

Bij betrokken en koeler weer daalde de dracht op de morgenuren en verschoof zich iets meer naar de middag. Bij de paardebloem b.v. tot ong. 70% 's morgens en ong. 30% 's middags.

Waarom verzamelen onze bijen wel het stuifmeel van deze hazelaar en niet van de grove den?

MEEL

Mede door het werk van andere onderzoekers op dit gebied, laten de meeste bekende drachtplanten zich indelen als stuifmeel-leverend:

in de morgenuren: paardebloem, koolzaad, witte mosterd, tamme kastanje, klaproos, wilgenroosje, mais en peer;

over de gehele dag verdeeld, met vaak een hoogtepunt kort na 12 uur: fruit, linde, witte en rode klaver, esdoorn, sneeuwbes, wilg, meidoorn en beuk;

specifiek in de middag: braambessen en tuinbonen.

De peer maakt bij het fruit een eigenaardige uitzondering. Deze heeft in de middag geen stuifmeel meer; ook nectarafscheiding vindt dan trouwens niet meer plaats.

Het verschijnsel, dat bijen wel eens twee of meer verschillende planten bevliegen, zoals ieder, vooral in het voorjaar, aan de pollen kan constateren bij zijn volken, bleek toch meer voor te komen, dan algemeen werd aangenomen. Bij Maurizio en Kollman werd tot 0,3% van de klompjes in de stuifmeelval met gemengd stuifmeel aangetroffen. (Betts in Engeland kwam bij haar onderzoekingen tot 3—5%, Percival daarentegen tot 0,2%).

Het meest opvallend daarbij is, dat stuifmeelklompjes van meer dan twee verschillende plantensoorten voorkomen en dat bovendien dit verschijnsel geen toeval kan zijn of veroorzaakt door een tekort aan drachtplanten, daarvoor zijn de combinaties te opvallend, b.v. als fruit-koolzaad, fruit-paardebloem, koolzaad-paardebloem en esdoorn-paardebloem.

(Wordt vervolgd)

J. v. AARST, Wageningen.

Dichte trossen lange, hangende, helgele katjes van de tamme kastanje geven stuifmeel tegen het einde van Juni. De pijltjes wijzen de bescheiden vrouwelijke bloempjes aan.

TABEL I

plant	water	droge stof	totale hoeveelheid stikstof	geen eiwit-bevattende stikstof	eiwit	
					zuiver	verteerbaar
hazelaar	44,18 %	55,82 %	5,61 %	1,13 %	28,00 %	26,06 %
grove den	58,84 %	41,16 %	1,035 %	0,35 %	4,90 %	4,28 %

TABEL II. STUIFMEEL VAN HAZELAAR

	water	droge stof	totale hoeveelheid stikstof	geen eiwit-bevattende stikstof	eiwit	
					zuiver	verteerbaar
vers	44,18 %	55,82 %	5,61 %	1,13 %	28,00 %	26,06 %
na 1 jaar	6,81 %	93,19 %	4,85 %	0,72 %	25,81 %	10,87 %

NOOT bij de Jaagkieps, blz. 10: Uit brieven van lezers blijkt dikwijls, dat er op het gebied van de namen onzer naaldbomen een Babylonische spraakverwarring heerst. Het hout van de zilverspar heet dennenhout, omdat het niet van de den komt; het hout van de den heet grenenhout en toen we met Kerstmis zongen: „O, denneboom....” bedoelden we niet de den, maar de zilverspar, die door de dendrologen duidelijkheidshalve weer zilverden genoemd wordt.... Als de lezer neven-

staand tabelletje uit de onvolprezen „Boomenspiegel voor den Wandelaar” uit het hoofd leert, weet hij precies hoe het werkelijk is:

Latijn	Nederlands	Frans	Duits	Engels	Houtsoort
Abies	Zilverspar	Sapin	Tanne	Fir	dennen
Picea	Spar	Epicéa	Fichte	Spruce	vuren
Pinus	Den	Pin	Kiefer	Pine	grenen

UIT DE JAAGKIEPS

Bessler zegt in zijn boek „Lehrbuch der Bienenzucht“: „De honing gold (bij de aanvang van onze jaartelling) voor een goddelijke spijs, een druppel van deze vloeistof verzekerde het kind het leven“.

Ik heb gemeend, dat dit zinnebeeldig moest worden opgevat en was verrast een verhaal te lezen, waarin een kind inderdaad door een druppel honing het leven behield. Dit verhaal komt voor in een Fries boek: Aldfaers Erf, van H. Twenda, dat de geschiedenis van Friesland verhaalt. Voor de lezers buiten 't Heitlân volgt hier een vertaling:

Liafburch, de moeder van Liudgur (de Apostel der Friezen, gestorven 809), wist ook van de wreedheid van het oude Heidendom te vertellen. Toen zij pas geboren was, nog geen uur oud, kwam haar vaders moeder, voorzichtig, om het hoekje van de deur.

Wat zou het deze keer zijn? Een jongen of een meisje? Steeds kregen haar zoons en dochters meisjes en nooit eens een jongen. Wat een leger meisjes waren er nu al. En wat had ze aan Wodan gesmeekt om een jongen. Eén, die een geweldig jager en geslepen visser zou worden, misschien wel een krijgsheld, sterk en dapper, die vooraan zou staan in de strijd tegen de Franken. En wat een offers had ze al niet aan Wodan gebracht. Zou hij haar nu een jongen gegeven hebben, die de naam van haar man zou dragen?

Voorzichtig, met een bonzend hart, deed zij de deur open en zag het kleintje in het bed liggen.

„Hwat is 't?“

„Wer in famke“.

Het oude mens was verslagen. Was alles dan voor niets geweest?

„Nog te weinig“, ging het door haar hoofd, „nog te weinig geofferd“. Maar wat zou Wodan dan willen. Een mensenoffer? Dit kind soms?

Dan greep zij „de lytse poppe“ uit het warme nestje, liep zo hard als haar oude botten dit toelieten naar buiten en riep een slaaf.

„Dit... is een offer... voor Wodan“, riep zij hem toe, „verdrink het... in de... regenput“.

De slaaf nam het kleine meisje aan en op zijn gemak liep hij er mede naar huis. Hij hoorde er niet vreemd van op. Hoe vaak gebeurde dit niet.

In een oude Friese wet stond immers geschreven, dat, zolang het kindje nog geen voedsel gehad had, het de naaste familie vrij stond het het leven te benemen.

Een buurvrouw zag het toneel, haar gemoed schoot vol, toen zij het kleine ding zo droef hoorde huilen. Zachtjes liep zij toe en ontnam onverwacht de slaaf het meisje. Toen de onthutste slaaf zich omdraaide, snelde zij haar huis binnen. Hij haar dadelijk achterna, maar... hij kwam te laat.

Hij zag buurvrouw op een bank gezeten, met het kind op de schoot, de honingpot er naast: lytse Liafburch was stil, likte met het onnozel kleine tongetje nog van het zoete goedje, dat buurvrouw haar in de mond had laten lopen. De slaaf ging naar de grootmoeder. Het kind mocht niet meer verdrinken worden, het had voedsel gehad.

Indien dit verhaal op waarheid berust, is het wel opmerkelijk, dat de honingpot in de grijze oudheid zo voor het grijpen stond en moet Friesland ook toen reeds een goed honingland geweest zijn.

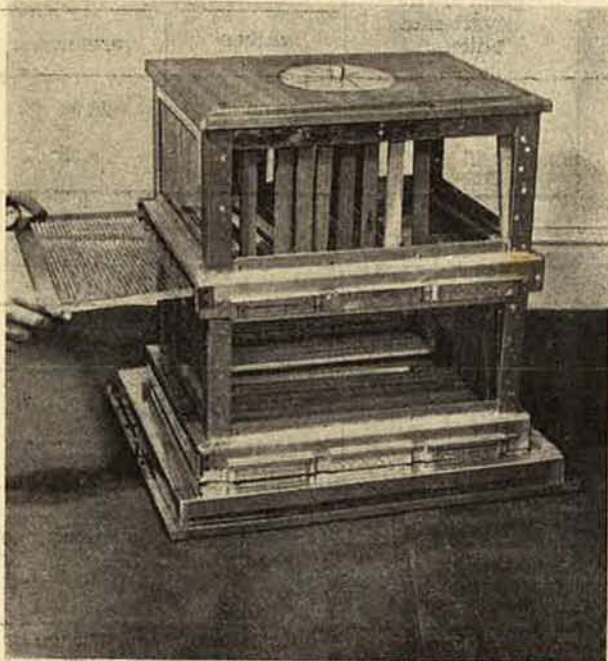
In de laatste tijd is in de Duitse en Oostenrijkse imkersbladen veel geschreven over bladhonig en de oude theorie van uitzweten is weer naar voren gebracht, maar de geleerden zijn het niet eens.

De Südwest Deutsche Imker 1950/6 vroeg de mening van enige deskundigen. Georg Priebehauser uit Beieren, een lachnide(schildluis)onderzoeker schreef o.a.: Ik kan op zijn hoogst opmerken, dat ik als botaniker zeker in staat ben de uitzweet-theorie van honing uit planten op physiologische gronden volkomen te weerleggen. Alle honingdauw wordt door insecten, voornamelijk door Aphiden, Coeciden en Lachniden gewelddadig uit de sapstromen der planten ontnomen. De bijen nemen niet de honingdauw van alle producenten op, slechts van de Lachniden en twee Lecanum soorten. De zo overvloedig voorkomende honingdauw van Aphiden en de gewone schildluizen moeten de bijen niet.

In het Juli-nummer van hetzelfde blad schrijft Dr. W. Kaeser van het Bijenteelinstituut in Freiburg Breisgau een artikel: Bladhonig en dennendracht, waaruit het volgende:

Na nauwkeurige onderzoekingen is gebleken, dat de planten van ons klimaat tot het uitspersen van vloeistoffen slechts in zeldzame gevallen in staat zijn. Deze kleverige druppels zijn van dierlijke oorsprong en wel van bladluizen, die met kleer- of hoofdluizen alleen de naam „luis“ gemeen hebben, maar tot een geheel andere insectensoort behoren en inderdaad veel appetijtelijker zijn. Zij behoren tot de grote groep van planten-zuigende insecten en met behulp van een fijne, sterk elastische tong weten zij de voedersapstroom der planten te bereiken. Dit sap bevat veel suiker, maar weinig eiwit en daar deze diertjes veel eiwit nodig hebben, moeten zij veel sap verwerken en veel suiker afscheiden.

De luizen, die op naaldhout voorkomen (Lachniden), zijn voor de bijenhouders van belang. Er zijn verschillende soorten, die elk op een bepaalde soort boom voorkomen. De voornaamste is die op de zilverspar¹⁾. Op deze spar kan men in de winter of vroeg in het voorjaar, als men goed zoekt, vaak kleine, nog geen 2 millimeter lange, olijfkleurige tot zwarte, eivormige dingen aantreffen, de z.g. wintereitjes. Uit elk eitje

Het tussenschuiven van het koninginnerooster in de „Koningin der Kasten“.

¹⁾ Zie noot op vorige bladzijde.

komt, als het weer zachter wordt, een groen insect zonder vleugels, dat onder tegen de naalden een plaatsje vindt en in drie weken, na driemaal van huid te zijn verwisseld, volwassen is en dan 3 tot 4 mm groot is. Ongeveer vier weken na de geboorte wordt, zonder paring, een levend jong geboren, gevolgd door 12 tot 20 andere. Deze hebben dezelfde ontwikkeling als haar moeder en baren na 4 weken ook weer jongen en dit gaat de gehele zomer zo door. Bij de derde en vierde generatie komen ook gevleugelde luizen ter wereld en deze kunnen zich naar andere bomen begeven.

Begin October worden er, behalve gevleugelde wijfjes, ook gevleugelde mannetjes geboren. Met de alleenheerschappij der wijfjes is het gedaan. De wijfjes worden nu door de mannetjes bevrucht en baren geen levende jongen meer, maar zij deponeren „winter eitjes” welke overwinteren en alle levende Lachniden sterven.

Bloemenhoning ontstaat langs de volgende weg: plant-nectarafscheiding- (meestal in de bloemen) honing-blaas der bij-raat-rijpworden.

Dennenhoning: plant-luis-honingdauw-honingblaas der bij-raat-rijpworden.

Beide honingsoorten hebben hetzelfde watergehalte en dezelfde suikerconcentratie, maar zijn zeer verschillend wat betreft kleur, aroma en het gehalte aan verschillende zoutsoorten.

Prof. Glewitz heeft de volgende berekening gemaakt: laten we aannemen dat op een zilverspar één winterei aanwezig is, bij niet al te ongunstig weer zitten er aan deze boom eind Juni 5 tot 10.000 luizen. Nemen we aan, dat er hiervan slechts 1000 in leven blijven. Eén luis brengt per dag gemiddeld 5 mg honingdauw voort, 1000 luizen dus 5 gram per dag. In Baden zijn ongeveer 800.000.000 sparren. Nemen we aan dat 5% met luizen bevolkt is, dan zijn dat 40.000.000 bomen, die per dag 200.000 kg honingdauw opleveren. Normaal duurt de dracht ongeveer dertig dagen, dat is dan voor Baden 6.000.000 kg. Maar deze hoeveelheid zit dan nog niet in de kannen der imkers, er zijn nog veel omstandigheden, die meetellen o.a. de vijanden der luizen.

De gemiddelde opbrengst per kast is 20 kg, maar oogsten van 30 kg zijn geen zeldzaamheid, maar deze komen lang niet elk jaar voor. Door het optreden van wespen kan aan een dracht een plotseling einde komen.

Een reisbijenstand in het Zwarte Woud, voor de dracht op de zilverspar. Het aantal kasten geeft wel de indruk, dat deze dracht goed kan zijn!

Het is bewezen, dat het in massa optreden der Lachniden geen nadeel voor de bomen oplevert.

Om de woud-dracht te benutten moet men een goed imker zijn. Er is dan weinig stuifmeel beschikbaar en bij langdurige dracht treedt de woud-ziekte op. De bijen verliezen haar haar en zien er klein en zwart uit. Vele imkers voeren dan ook tijdens de beste dracht bloemenhoning met veel stuifmeel om hun volken voor de grootste zwakte te behoeden.

Voor de wouddracht heeft men niet alleen een goed volk in de kast nodig, maar ook een goede imker er achter. De woud-bijenteelt wordt daarom met recht beschouwd als die teelt, waarbij de imker kan bewijzen, iets in zijn mars te hebben, zij is de Hogeschool der imkers.

Op bijgaande foto, door de redactie van genoemd blad welwillend voor ons M. S. afgestaan, ziet U een Wanderstand in het Schwarzwald voor de dracht op de zilverspar. Het groot aantal kasten geeft wel de indruk, dat deze dracht goed kan zijn.

Hierbij een foto van de Queen Bee Hive („Koningin der bijenkasten”).

Dit is wel één der meest luxe kasten. Op de foto ziet U deze zonder de aluminium buiten-kast, welke de kast tegen warmte en koude moet beschermen. De kast bestaat uit een broed- en een honingkamer, welke de zelfde afmetingen hebben. Van buiten af kunnen tussen deze kamers een koninginrooster en nog drie bijzondere platen worden geschoven.

Wil men slingeren, dan schuift men een plaat met twee bijen-uitlaten in. Om het zwermen tegen te gaan heeft men twee platen nodig, onder de honingkamer komt een plaat van geperforeerd aluminium, die dan de honingkamer afsluit. Hieronder komt een plaat van doorzichtig materiaal (perspex), voorzien van gleuven, waardoor een mes in de broedkamer kan worden geschoven. Beide kamers kunnen nu van elkander genomen worden zonder dat een bij naar buiten kan komen. Met een lang dun mes kan men nu in de broedkamer de aanwezige moerdoppen uitsnijden en zo het zwermen verhinderen.

Bij deze kast behoort ook een bijzonder raam. Dit bestaat uit twee raampjes, die van onderen met scharnieren aan elkander zitten. De beide bovenlatjes worden met twee klemmen tegen elkander gehouden, deze klemmen dienen tevens als afstand-blikjes. Om een vel kunstraat te plaatsen heeft men slechts de klemmen af te nemen, raampje open te slaan, kunstraat te plaatsen, raampje sluiten en klemmen aan te brengen.

(vervolg op pag. 13)

De sparrenluis
Lachnus Pichtae
aan de onderzijde
van een tak.

(Foto uit Zander:
Herkunft-
bestimmung IV).

INGEZONDEN STUKKEN

OVER HONINGPRIJZEN, PROPAGANDA EN NOG WAT.

In bijna elk nummer lezen we iets over honingprijzen en wat daarmee samenhangt. In het bijzonder toen ik de artikelen las in het September- en Octobernummer, van de heren Smits en Tijsterman, en telkens als dergelijke artikelen onder mijn ogen komen, word ik ook warm en al is het dat ik niet behoort tot degenen, die „vaardigheid” bezitten in het schrijven, toch waag ik het ook eens mijn ervaringen en gedachten ter kennis te brengen.

Vanzelfsprekend heeft hetgeen in de reeds genoemde artikelen is geschreven, mijn volle sympathie. Hieraan wil ik dan ook niets afdoen. Ik voor mij geloof echter, dat de propaganda voor honingverkoop slechts van de leden moet uitgaan. De vereniging moet dit natuurlijk stimuleren en middelen aan de hand doen; de propaganda op alle mogelijke manieren steunen en ik mag er wel bij zeggen, om misverstand te voorkomen, dat we toch ook wel weten, dat ze dit wel doet. Mogelijk en zeer zeker is hieraan wel een en ander te verbeteren, maar we constateren toch met vreugde, dat men in Wageningen steeds de volle aandacht heeft voor de reclame.

Mijn persoonlijke ervaring is, dat het publiek lang niet voldoende op de hoogte is met de voedingswaarde en smaak der diverse honingsorten. Men is van mening, dat honing een lekkernij is. Ook is in vele gevallen onbekendheid met het bijenleven hiervan een oorzaak. Men weet niet eens, hoe die honing eigenlijk in de kast (korf) komt en hoe ze vandaar in de bekende potjes terecht gekomen is. Een eerste vereiste zal dus zijn overal waar mogelijk te vertellen over het bijenleven en hoe de honing wordt gewonnen. Dit is nu juist de taak van elke imker. Hier ligt dus een pad open voor elke imker. Men heeft toch zo dikwijls gelegenheid en het is mij reeds meerdere malen opgevallen, dat aan het eind van zo'n praatje men mij vroeg: „kan ik eens een potje honing van U krijgen?” Probeer U het eens, U hebt succes. Er is bijna geen mens, die geen belang stelt in die mooie, kunstige raten, als U maar begint. Ik zou hierover veel meer kunnen schrijven, doch vergun mij hiervan af te stappen en U het volgende voorval te verhalen:

Onder andere werd ik enige tijd geleden uitgenodigd door de Bond van Plattelandsvrouwen een lezing te willen houden over bijen. Natuurlijk heb ik deze gelegenheid met beide handen aangenomen. Ik had diverse gereedschappen meegenomen, zoals b.v. een kast met ramen, waarin kunstraat, uitgebouwde ramen en ramen met verzegelde honing. Voorts een pracht-honingsl'nger van een collega-imker, zeef en diverse kleinigheden als een voertoestel enz. Juist met de slinger had ik een reuze succes, want immers werd hiermede aangetoond de zindelijkheid, die moet worden betracht bij het slingeren der honing. Diverse soorten honing ontbraken niet en al had ik er wel wat op gerekend, ik had te weinig, daar mijn voorraad zo maar was uitverkocht. In de pauze werd thee geschonken en ik had tevoren de presidente verzocht te zorgen voor crackers die door een paar dames bewerkt werden met honing, die vanzelfsprekend gratis door mij was aangeboden. In dit geval kan men een bekend spreekwoord iets gewijzigd van toepassing brengen, n.l. dat men ook vrouwen eerder vangt met honing dan met azijn. Deze lezing werd besloten met lichtbeelden. Jammer genoeg waren de plaatjes, die ik hiervoor had, uit de oude doos. Imkers met stijve strohoeden en dames met lange rokken en hoge boordjes op hun blouses. Alle

pogingen om betere plaatjes te krijgen bleven vruchteloos. Zelf ben ik ook amateur-fotograaf, doch ben niet in het bezit van een kleinbeeld-camera. Zou er onder de imkers niet een bezitter van een dergelijk toestel te vinden zijn? Zou er ergens niet iemand te vinden zijn, die zo'n toestel niet of zeer weinig gebruikt? Wie zou zo'n toestel een seizoen of deel daarvan willen afstaan, opdat we voor dit doel wat beter materiaal kunnen vergaren? Dan kan met een minimum aan kosten weer veel worden bereikt. Wie wil hiervoor eens moeite doen en mij berichten?

Hardegarijp.

G. J. EILANDER.

Kijkt U eens naar de advertentie van het Bijenhuis in dit nummer? Red.

* * *

ANTWOORD

AAN DE HEREN NIEUWSTAD EN POPKEN

(Zie November-nummer)

Eerst reclame en als het honingverbruik groter is, dan over controle gaan „denken”? Neen! Regeren is vooruitzien! Tegelijkertijd dus aan voorbereidingen tot de instelling van controle beginnen. Dit zal geruime tijd vorderen, alsmede het bewerken van het publiek, om honing „onder controle” te gebruiken.

Dit is geen gezemel, maar een noodzakelijkheid. Verder: men moet het ene doen en het andere niet nalaten.

Zo ook met de prijs. De imker moet een redelijke prijs voor zijn product krijgen. De winstmarge voor de tussenverkoper moet redelijk zijn, niet te hoog. En het publiek moet voor een schappelijke prijs GOEDE honing kunnen kopen.

Nu de heffing ten bate van de afdelings- en van de algemene kas.

Afdelingskas:

Waarom moeten de leden per opzetter contribueren? Of men één volk heeft of 30 volken, de kosten per lid blijven gelijk voor de afdeling. De heer Nieuwstad zal dit met mij eens moeten zijn, want hij wil ook de contributie voor de algemene kas op f 2.50 laten en de meerdere afdracht slechts besteden voor honingverbruik-reclame-maken.

Ik ben het hiermede volkomen eens.

Wat brengt die f 0.75 per opzetter op? Wij hebben 22.000 leden, dat is $\frac{1}{3}$ van het totaal-aantal imkers.

ca. $\frac{2}{3}$ (70%) van het aantal leden heeft 5 of minder volken; ca. $\frac{1}{3}$ (30%) van het aantal leden heeft 6 of meer volken.

Dit $\frac{1}{3}$ gedeelte 30% van $\frac{2}{3}$ van 29.407 leden bezit $\frac{1}{3}$ van 108.162 volken of 81.121 volken.

Deze brengen aan de algemene kas $81.121 \times f 0.75$ is f 60.840.— op.

Hierbij komen dan nog de f 0.75 per opzetter van de 6000 leden met 4 en 5 volken, te rekenen op 13.500 volken, wordt f 10.125.—, en de rijksdaalders van de 9400 leden met 1, 2 en 3 volken, wordt f 23.500.—, tezamen f 94.465.—.

Voor de honingverbruikreclame blijft dan f 94.465.— minus 22.000 rijksdaalders, is rond f 40.000.— over.

Mijns inziens is het beter om, boven de bestaande afdelingscontributie, 50 cts. per opzetter te heffen, ten bate van de algemene kas, voor de reclame, van alle leden met meer dan 5 volken over elk volk boven 5.

(vervolg op pag. 13)

De opbrengst is dan:

1540	×	1	×	f 0.50	=	f 770.—
1100	×	2	×	f 0.50	=	f 1.100.—
1100	×	3½	×	f 0.50	=	f 1.925.—
2860	×	14	×	f 0.50	=	f 20.020.—

Totaal f 23.815.—

Dit bedrag komt binnen boven de f 2.50 quotum per lid. Het lijkt voor groot-imkers een heel bedrag dat zij betalen, maar zelf kunnen zij niet goedkoper reclame maken.

En 50 cent per opzetter, inplaats van 75 cent, is dan meteen een tegemoetkoming in de suikerprijs voor groot-imkers, welke compensatie het H. B. op de afdelingsrug wil afwentelen, hetgeen niet mogelijk is. Gelukkig voor de grootimkers, dat zij voor hun vele volken niet méér assurantieprijzen betalen dan de imkertjes met één volk.

En tenslotte, dan de reclame, zo mogelijk, te laten uitgaan van het Bedrijfschap, waardoor, naar schatting, jaarlijks een bedrag van f 32.000.— kan worden opgebracht.

Anders doet onze vereniging het op zichzelf.

De heer Popken vraagt in het Novembernummer 1950 van ons Maandblad of het mijn bedoeling is, dat alle imkers als zodanig worden „ingeschreven”, voor de statistieken en de bestrijding van eventuele bijenziekten. Inderdaad is dat mijn bedoeling en wel om de door hem genoemde redenen.

Evenals de heer Popken ben ik er voor, dat alleen leden van de verenigingen, aangesloten bij het Bedrijfschap, banderollen met erkend honingmerk kunnen bekomen, hoewel deze ook niet allen honing in de handel zullen brengen.

In diverse dingen kan ik het met de heer Popken eens zijn, maar hoe denkt hij over de situatie als men meer honing gaat en wil verkopen dan waarvoor men (in het voorjaar) banderollen heeft aangevraagd? En wat te doen met de banderollen, die men eventueel overhoudt?

(vervolg van pag. 11)

Het vlieggat kan op drie manieren gesloten worden:

- 1e. Een gewone afsluiting van geperforeerd metaal.
- 2e. Een afsluiting voor de winter, waarbij de bijen vrije toegang hebben, maar de muizen buitengesloten worden.
- 3e. Een afsluiting, waarbij de bijen wel naar binnen, maar niet naar buiten kunnen.

Op de cirkel op de dekplaat past een rond voeder-toestel. Dit wordt gevuld geplaatst. Door de bodem van het toestel te verdraaien, krijgen de bijen toegang tot het voedsel. Dit kan ook weer worden aangevuld zonder dat de bijen naar buiten kunnen komen.

In ontwerp is nog een electrisch verwarmings-apparaat met thermostaten.

De fabrikant zegt: A little more money but a lot more honey — Een klein beetje geld meer, maar een hoop honing meer. Deze kast kost compleet 25 Pound = 275 gulden. (Jammer dat we net St. Nicolaas gehad hebben).

In een kleine advertentie in L'Apiculteur 1950/7 wordt een bevruchttingsapparaat voor bijenkoninginnen voor 30.000 francs te koop aangeboden. Het toestel is nog in nieuwe staat.

En een advertentie in Die Hessische Biene 1950/7:

„Lachgas-pillen. Een rookwolkje is voldoende en het volk is voor 10 minuten bedwelmd. Verenigen en het geven van een koningin is kinderwerk. Het steeklustigste volk wordt als een lam. Door de narcose gaat dikwijls de zwermgedachte verloren. Probeert U het ook eens, U zult geestdriftig zijn”.

Jékavé.

Waarom mag de hoeveelheid op de markt gebrachte honing het in het voorjaar gevraagde kwantum niet overschrijden? Wat wil hij bereiken met deze hoeveelheidscontrole? Mijns inziens zegt dit zeer weinig.

Wil de heer Popken een gelijke prijs voor alle soorten honing, om het vertrouwen van het publiek te verwerven? Zijn er dan nu geen soorten (kwaliteiten) van eenzelfde artikel in diverse prijzen? M.i. is het echter geen bezwaar om voor de verschillende honingsorten één prijs te stellen. Maar hoe komt men tot gelijke prijs? En geldt dit voor het gehele land? Is dit mogelijk? En gewenst?

Aanwijzing „instelling”. Volgens mij is dit het R.H.C.S., maar wanneer de ervaring reeds geleerd heeft, dat dit tot excessen kan leiden, dan moeten wij die kant niet weer op. Het Bedrijfschap, dat wettelijke bevoegdheden heeft, zou dan het daartoe aangewezen lichaam kunnen zijn.

Alkmaar.

NOUWEN.

* * *

OPROEP TOT HONINGPRIJSVERBETERING.

Ondergetekenden willen actie voeren ter verbetering van de honingprijs door middel van reclame en een gedeponseed Verenigingsmerk, welke kosten moeten worden bestreden door:

1. Contributieverhoging (quotum te brengen van f 2.50 op f 10.—) of
2. Contributieverhoging door middel van een heffing per volk (met een minimum van f 5.— en een maximum van f 25.—), of
3. Contributieverhoging, gebaseerd op een combinatie van 1 en 2.

Instemming voor deze actie kunt U zenden aan het adres: Huize „DE HAAR” Gorinchem.

J. D. A. Rahder, Welgelegenlaan 31, Driebergen.

A. Smits, Hatertseweg 497, Nijmegen.

A. J. Nieuwstad, Huize „De Haar”, Gorinchem.

Oppervlakte Koolzaad.

	Uitzaai 1949	Uitzaai 1950
	ha	ha
Groningen	11.690	4.814
Friesland	3.329	1.602
Drente	612	280
Overijssel (N.O. Polder)	2.278	1.556
Gelderland	1.498	507
Utrecht	121	41
Noord-Holland	1.810	804
Zuid-Holland	1.974	532
Zeeland	4.862	2.586
Noord-Brabant	2.617	769
Limburg	930	973
	31.721	14.464

De oppervlakte koolzaad, welke in Augustus 1950 is uitgezaaid, is door het Centraal Bureau voor de Statistiek in September geïnventariseerd. In die maand was het koolzaad nog niet opgekomen, zodat de cijfers betreffende het areaal met de grootste voorzichtigheid moeten worden gebruikt.

(Cijfers ontleend aan de inventarisatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek).

BIJEN en MENIE

Van bevriende zijde kreeg ik dit najaar een heel raar koninginrooster. Dit was afkomstig van de heer J. H. Hoitingh te Rijswijk. Het was een gewoon rooster, dat blijkbaar tussen broedkamer en honingzolder gelegen had en op de gewone manier met voorwas overtrokken was. Dit voorwas had echter een heel abnormale tint; de hoofdkleur was rood-oranje, maar hier en daar was het beslist rood, terwijl andere gedeelten min of meer de natuurlijke tint hadden. Als je het rooster zo in zijn geheel bekeek, dacht je dadelijk: dat is menie. Toen ik de heer Hoitingh om nadere inlichtingen vroeg, deelde deze mij het volgende mede: „Ik woon in dat deel van Rijswijk, dat grenst aan het zuidelijk gedeelte van Den Haag, waar enige honderden hectaren weiland en cultuurgrond worden herschapen in huizenblokken. Dit voorjaar reisde ik met mijn bijen naar het koolzaad. Het weer was niet gunstig en ik was tenslotte genoodzaakt mijn volken, nog voor het koolzaad uitgebloeid was, naar huis te halen, omdat ik bang was voor sterfte.

In de nu volgende periode, in de maand Juni, is hier voor de bijen weinig te halen, zodat ik de hele tijd suiker gevoerd heb. Mijn volken werden echter niet sterker en al gauw bemerkte ik in enkele kasten een rood-oranje tint; op de vliegplank, op alle noutwerk en ook hier en daar op de raten. Aanvankelijk dacht ik, dat deze tint iets met de paardekastanjes te maken had, maar gedurende de bloei van de linde werd het zo erg, dat de inmiddels gelegde koninginroosters er geheel door verstopt geraakten. Ook de zegeltjes waarmee de honingcellen gesloten waren, hadden een roodachtige kleur. De sterfte onder de vliegbijen moet wel vrij groot geweest zijn, want hoewel de bijen druk

op de linde vlogen, kwam er weinig honing binnen. Bij een grondige inspectie in de eerste helft van Augustus bleek er maar weinig broed in mijn volken te zijn en de jonge koninginnen waren zeer lusteloos. In het einde van Augustus waren 5 moeren bezweken”. Dat de heer Hoitingh inderdaad met menie te maken had, bleek mij bij scheikundig onderzoek van het voorwas op zijn rooster. Vroeger heb ik wel eens opgemerkt, dat bijen belangstelling toonden voor een met menie geverfde bijenkast en ik herinner mij ook, verschillende keren bijen te hebben zien snuffelen aan een rode brievenbus, als deze in het voorjaar in de menie gezet was. Ik geloof echter niet, dat het menie is, die de bijen lokt, maar de olie of lak, waarmee de droge menie tot verf wordt aangemaakt. In het begin van de heidebloei in 1948 zag ik op het Stationsplein te Arnhem enige bijen knagen aan een bordje: richting Nijmegen, van de Gelderse Tram. Dit bord was echter niet rood geverfd, maar geel en de bijen zaten helaas te hoog om precies te kunnen zien wat ze er uitvoerden; in hun korfjes zag ik echter niets.

Dit najaar was er dicht bij mijn bijenstal heel wat hekkwerk, dat in de menie werd gezet; ik ben daar vaak even langs gelopen, maar heb er geen enkele menie-bij op kunnen vinden. Wilt U, lezer, het volgend jaar ook eens op de menie letten?

Wageningen.

Dr. A. MINDERHOUD.

REIZEN NAAR HET FRUIT IN 1951

Zeer tot zijn spijt moet het Bestuur der afd. Bunnik mededelen, dat het nog niet mogelijk is om de regeling betreffende reizen naar het fruit in 1951, te publiceren. Contact met de Bedrijfsraad is opgenomen. Men zie dus het Februari-nummer van het Maandschrift of ons Bijennieuws van 15 Jan. 1951.

De Reiscommissie der afd. Bunnik.

Vragenrubriek

Nieuwe vragen zenden aan:
G. J. Lankkamp, Bathmen.
Antwoorden voor de rubriek „De lezer antwoordt...” aan:
Bijenhuis, Wageningen

Vraag 1: Verwijderen van stuifmeel uit de raten.

Ik heb verschillende broed- en honingraten, waar veel stuifmeel in zit. Zoudt U mij een middel kunnen geven om dit hieruit te verwijderen, zonder de raten te beschadigen? Als ik ze zo in de kast hang, heb ik een teveel aan stuifmeel en te weinig plaats voor broed en honing.

A. S. te V.

Antwoord: Over een teveel aan stuifmeel zou ik geen zorgen hebben. De hoeveelheid toch, die een goed volk nodig heeft voor goede broedontwikkeling is zeker in gewicht zo groot als de benodigde honing of suiker-oplossing. Let maar eens op, hoe snel in het voorjaar de stuifmeelvoorraad vermindert! En juist dan, voor de stuifmeelinzameling nog van betekenis is, is een flinke portie in de raampjes van belang. Zou later vrees bestaan, dat er gebrek aan honingruimte is, dan kunt U nog altijd een raampje ver-

hangen of verwijderen. Eventueel moeten stuifmeelraten buiten de bijenwoning bewaard worden in een droge omgeving, die niet te warm is, daar hierdoor het stuifmeel kan verdrogen of verharden. L.

Vraag 2: Hoeveel volken bij een arc koolzaad?

Als men, voor betere ontwikkeling der bijen in het voorjaar een stukje grond van ongeveer een are grootte met koolzaad gaat verbouwen, kun-

nen dertig bijenvolken daar aardig profijt van trekken, of is de oppervlakte daar te klein voor?

W. K. te M.

Antwoord: Voor dertig bijenvolken heeft een stuk koolzaad van een are alleen deze waarde, dat de bijen er bij goed vliegweer „schik hebben”. Voor een kans op honing-oogst zou men ongeveer de honderdvoudige oppervlakte moeten hebben.

L.

Afdelingsberichten

GROEP ACHTERHOEK EN LIJMERS

Zaterdag 18 November i.l. vergaderde het Bestuur van Groep A te Doetinchem. In deze vergadering werd o.m. de vraag gesteld of en in hoeverre het mogelijk zou zijn het inkersbedrijf meer rendabel te maken. Het Bestuur heeft besloten zo nodig hiervoor met allen, die belangstellen in deze belangrijke kwestie, een vergadering te beleggen teneinde te trachten gezamenlijk een oplossing te vinden. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij de secretaris van Groep A: B. J. Hartink, J. W. Hagemanstraat 73, Eibergen.

AFDELING NIJMEGEN

De afdeling Nijmegen hield haar jaarvergadering, als steeds gekenmerkt door een zeer grote opkomst van haar leden. Gemengd werden de belangrijke punten uit het verenigingsleven in het voorbijge jaar: de medewerking aan de

bijenstand op de Mijlpaal, de viering van het zilveren bestaansfeest en de organisatie van een bijen-expositie op de tentoonstelling bij de opening van de nieuwe Nijmeegse Veiling. In 1951 zal het bijenpaviljoen op de Goffert worden afgebouwd en daarna feestelijk geopend. Bij de bestuursverkiezing stelde de heer A. Smits zich niet meer herkiesbaar. In zijn plaats werd gekozen de heer B. Kinkelaar. Bij monde van de voorzitter werd de heer Smits oprecht dank gezegd voor al hetgeen hij met grote toewijding en nimmer aflatende zorg in de loop van vele jaren voor de afdeling en haar leden gedaan heeft. Deswege werd de heer Smits tot ereld en erebestuurslid benoemd.

Namens het hoofdbestuur werd decheidende bestuurder de draagmedaille der vereniging door de heer B. v. d. Sande uitgereikt.

Na een geanimeerde verloting, waarbij alle aanwezigen een prijs wonnen, volgde de rondvraag, waarin tot het bestuur het

verzoek gericht werd het zijne te ondernemen om de landbouwers in de omgeving van Nijmegen erop te attenderen dat het bespuiten met giftige stoffen zeer nadelig voor de bijenstand is. In het afgelopen seizoen is het n.l. meermalen voorgekomen dat bij de leden der afdeling vele dode bijen gevonden werden, welke vergiftigd waren, doordat loodarsenaat bij de bespuiting van bloem en plant was aangewend. Onder dankzegging werd de vergadering gesloten.

AFD. KAMPEN e.o.

Woensdag 8 November j.l. hield onze afdeling een bijeenkomst, waarin de heer J. H. van Dijk uit Bilthoven als spreker optrad.

De heer van Dijk hield voor de pauze een interessante causerie over allerlei actuele kwesties uit het imkersbedrijf. Daar hij de beschikking had over zeer recente gegevens uit binnen- en buitenland, o.a. over de rentabiliteit van het imkeren, bijenrassen en veredelingsproeven, wist hij zijn gehoor te boeien, temeer, daar hij zijn woorden wist te kruiden met een dosis humor.

Hij liet zijn inleiding volgen door het vertonen van een aantal plaatjes met toelichting.

Na de pauze volgde de vertoning van een Amerikaanse film over het leven der bijen die met grote aandacht werd gevolgd. Het dankwoord door de voorzitter aan het slot van deze welgeslaagde bijeenkomst werd dan ook uitgesproken met volle instemming van de aanwezigen.

De secretaris,
E. A. VAN TRIGT

AFD. BEESTERZWAAG

Ledenvergadering op 9 December. Na een uitvoerig verslag van de heer B. de Jong over de goed geslaagde bijenmarkt in Juli, werd langdurig gesproken over de te lage, niet lonende honigprijzen. Waar de bestuiving door de bijen een groot landsbelang werd geacht, vond men algemeen, dat onze vereniging er bij de regering op moet aandringen, het bijenhouden aantrekkelijk te maken door evenals bij koren, aardappelen en zuivelproducten een minimum- of richtprijs voor honing vast te stellen.

Verder werd besloten op de eerstvolgende praatmiddag een spreker uit te nodigen over selectie, Krainer volken en koninginnetelt. Na een bespreking over het samenreizen naar koolzaad, waar dit jaar weinig velden voor beschikbaar zijn en naar de klaver, volgde nog een opwekking om zoveel mogelijk aandacht te besteden aan de aanplant van honinggevend planten, waarbij speciaal de aandacht werd gevestigd op de esdoorn, die honigt in een tijd, dat er niet veel voor de bijen te halen is.

Herm Geurts, het jongste lid van afd. Ugcshelen. Hij kreeg van de leden een kast en een zwerm cadeau en is nu een enthousiast imker!

AFDELING HEERLEN

Sinds korte tijd is het nieuwe bestuur van onze afdeling in functie getreden. De eerste propaganda-avond, door haar georganiseerd, bleek reeds een groot succes te zijn. Op deze avond werd de mooie film „Van Immen en Imkers" vertoond. Ondanks het feit, dat er wegens de beschikbare ruimte slechts matige propaganda voor deze avond gemaakt kon worden, hebben toch nog pl.m. 125 personen van deze prachtige film kunnen genieten. Dat deze avond werkelijk een succes geweest is, blijkt wel uit het feit, dat tal van imkers, die deze avond niet konden bijwonen, gevraagd hebben deze film nogmaals te vertonen. Indien enigszins mogelijk zullen wij daartoe dan ook gaarne overgaan en dan in een nog grotere zaal, zodat wij niemand behoeven teleur te stellen.

Voor deze winter hebben wij nog verschillende lezingen op het programma staan, waar een ieder, die belang stelt in de bijenteelt, van harte welkom is. Gezamenlijk zullen wij trachten de afd. Heerlen, die gedurende tal van jaren nog slechts in naam bestond, op te voeren tot een pell, het hart van de mijnstreek waardig. Belangstellenden gelieven er verder nota van te nemen dat het secretariaat thans wordt waargenomen door: G. H. Vogely, Zandweg 101, Heerlen.

Officiële Mededelingen

Voorstel Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur stelt de Algemene Vergadering voor, het quotum voor het jaar 1952 vast te stellen op f 3.50 per lid. Toelichting: De grootste post op de exploitatierekening der Vereniging is die voor het Maandschrift. In verband met de sterk gestegen — en nog steeds stijgende — papierprijzen en de stijging der lonen, zal deze post in 1952 belangrijk hoger zijn dan de voorgaande jaren. Ook de overige uitgaven der Vereniging stijgen.

Deze stijging van de uitgaven wordt niet opgevangen door een stijging van de ontvangsten, integendeel, door de daling van het ledental lopen de ontvangsten terug.

Hoewel het thans nog niet te voorzien is, hoe de prijzen zich in de toekomst zullen ontwikkelen, acht het Hoofdbestuur zich verplicht om, door een geringe quotumverhoging voor te stellen, het evenwicht tussen ontvangsten en uitgaven althans enigermate te herstellen.

Voorstel Afd. Bussum

1. De Algemene Vergadering verzoekt het Hoofdbestuur in het vervolg op de agenda's van Algemene Vergaderingen te plaatsen:

- a. bespreking beleid van het Hoofdbestuur,
- b. bespreking redactie van het Maandschrift.

Toelichting: De afdeling is van mening dat het wenselijk is, dat de Algemene Vergadering de gelegenheid krijgt zich uit te spreken over het door het Hoofdbestuur gevoerde beleid en over de wijze waarop het maandschrift werd geredigeerd.

2. De Algemene Vergadering benoemt een Commissie voor geschillen voor het maandschrift der vereniging.

Toelichting: De afdeling meent, dat er gelegenheid moet zijn om, als er een geschil is tussen een inzender en de redactie over de plaatsing van een artikel of ingezonden stuk, beroep mogelijk moet zijn bij een onpartijdige commissie, welke kan beslissen of plaatsing al dan niet moet geschieden.

Prae-advies Hoofdbestuur:

1. Hoewel het Hoofdbestuur van mening is, dat er geen aanleiding bestaat om voor de bespreking van het beleid van het Hoofdbestuur en van de Redactie afzonderlijke punten op de agenda op te nemen, zal het zich tegen het opnemen van de voorgestelde agenda-punten niet verzetten.

2. Inzenders kunnen van beslissingen van de redactie reeds in beroep komen bij het Dagelijks Bestuur, dat met 't toezicht op de inhoud van het Maandschrift belast is. Van de beslissing van het Dagelijks Bestuur staat beroep open op het Hoofdbestuur en tenslotte kan de Algemene Vergadering in hoogste instantie beslissen.

Het Hoofdbestuur acht benoeming van een nieuwe instantie onnodig en ongewenst; de uiteindelijke beslissing blijft voorbehouden aan de Algemene Vergadering.

Voorstel afd. Groenlo

Afd. Groenlo stelt voor de organische opbouw der Vereniging in die zin te wijzigen, i.e. te completeren, dat hierin een, statutair in rechten en plichten nader omschreven, positie wordt toegekend aan de bestaande, resp. op te richten, groepsorganisaties.

Ingevolge stelt genoemde afd. voor de reeds bestaande groepsorganen in die zin te erkennen en, waar nodig, aan het betreffende hoofdbestuur te verzoeken een dergelijke groepsorganisatie op te richten.

Toelichting: Adressante is met velen van mening, dat de thans bestaande geleiding: Afdelingen-Hoofdbestuur een noodzakelijke, althans zeer te wensen gewestelijke tussenschakel van node heeft in de vorm van een georganiseerd en aan de verenigingswerkzaamheden deelnemend groepsverband.

In tegenstelling tot een mogelijke opvatting, dat dit de vereniging te veel zou decentraliseren of secteren is adressante van mening, dat dit juist een sterker verenigingsverband en een hechter basis (t.w. goodwill en medeleven der leden) tot gevolg zal hebben. Er is dan n.l. een meer organisch gewestelijk contact met het centraal bestuur mogelijk; in tegenstelling tot de enige thans bestaande contactmogelijkheid: de algemene vergadering, waarvan velen onvoldaan terugkeren (overladen agenda, massale deelname, waardoor een effect resulterende uitwisseling van ideeën, wensen en grieven tussen leden en Hoofdbestuur vaak niet mogelijk is).

We verwijzen naar de opbouw van andere organisaties op economisch en sociaal-economisch terrein, waar men ook overal een sterk doorgevoerde gewestelijke geleiding aantreft (cf b.v. de verschillende landbouworganisaties, de Stichting v. d. Landbouw, diverse vakorganisaties, zo ook de bestuurlijke instellingen van ons land).

Als groepsorganisatie wordt b.v. gedacht aan een door de afdelingen gekozen groepsbestuur, waaraan het ressorterend hoofdbestuur lid deelneemt als adviseerend, respectievelijk rapporterend, contactpersoon tussen Centraal Bestuur en Groep.

Dit Groepsbestuur, statutair erkend en gebonden en door centraal bestuur of de afdelingen van voldoende middelen voorzien, houdt op gebruikelijke wijze contact met de afdelingen. Het worde, zover dit nuttig blijkt, zowel voor de algemene vereniging als voor het gewest, door het Hoofdbestuur belast met de in aanmerking komende bestuurlijke en administratieve taken.

Verder behartigt dit groepsbestuur de gewestelijke bijenteeltbelangen, welke vanuit het gewest beter te onderkennen en te verzorgen zijn dan vanuit een ver buiten het gewest gelegen centrale leiding. Met name o.a. aan het gewest aangepaste bedrijfsvoorlichting, gewestelijke actie voor de bijenveide, streekgevaaren voor de bijenteelt, gewestelijke gelegen-

heidsreclame (o.a. deelname aan gewestelijke tentoonstellingen), organiseren van een honingmarkt, grotere excursies, het reizen met de bijen enz. enz.

Enkele groepen, o.a. onze groep, hebben op dit gebied reeds een min of meer succesvol begin gemaakt.

Prae-advies Hoofdbestuur:

Het Hoofdbestuur merkt op, dat de indeling van de Vereniging in groepen uitsluitend ten doel heeft een basis te scheppen voor de verkiezing van de hoofdbestuurleden.

Daarnaast kunnen afdelingen zich verenigen tot kringen, die, geheel zelfstandig, de gewestelijke imkersbelangen regelen, met inachtneming van het in het Huishoudelijk Reglement bepaalde.

De kringen kiezen zelf hun kringbestuur en stellen zelf hun contributie vast. Zij zijn volkomen vrij in het ontplooiën van elke activiteit, behalve op het terrein, dat naar zijn aard tot de uitsluitende taak en de speciale werkzaamheid der Vereniging behoort.

De kringen stellen zelf hun kringreglement vast. Aan dat reglement wordt slechts de eis gesteld, dat het niet in strijd mag zijn met de Statuten en het Huishoudelijk Reglement der vereniging.

Via de groepshoofdbestuurder is een voortdurende en innig contact met het Hoofdbestuur mogelijk.

Het Hoofdbestuur acht het niet gewenst, de organisatie der kringen nader te reglementeren; dit zou de soepelheid ten opzichte van de zeer uiteenlopende gewestelijke omstandigheden nadelig beïnvloeden.

Het Hoofdbestuur stelt er niet alleen prijs op de kringen de grootst mogelijke vrijheid te laten, doch op de Algemene Vergadering ook de afdelingen niet in hun vrijheid te beperken, waartoe de afschaffing van de geleiding Afdeling-Hoofdbestuur zeker zou leiden.

In de overtuiging, dat binnen de grenzen van de bestaande regeling alle wensen, ook die van voorstelster, in vervulling kunnen gaan met behoud van een zo groot mogelijke plaatselijke en gewestelijke vrijheid, ontraadt het Hoofdbestuur de Algemene Vergadering, zich op het pad der voorgestelde wijzigingen te begeven.

Voorstel Afdeling Westland

Voorstel: Handelaren in buitenlandse honing mogen geen lid zijn van het Hoofdbestuur en mogen geen zitting hebben in een door de Vereniging of door het Hoofdbestuur in het leven geroepen Commissie.

Toelichting: Omdat art. 1 van het H.R. (het doel der Vereniging) bij letter i, o.a. noemt: „het bevorderen van de afzet van de door de leden gewonnen producten“ en

onder letter l: „het propageren door woord en geschrift, van het gebruik van zuivere Nederlandse honing“, meent de afdeling Westland dat het in strijd met de bedoeling zou zijn, indien voor het bevorderen van deze propaganda iemand lid van het Hoofdbestuur of van een Commissie zou zijn, die handelaar is in buitenlandse honing. Weliswaar gelooft de afdeling Westland, dat een dergelijke handelaar niet gemakkelijk zitting zou krijgen in het Hoofdbestuur of in een Commissie, maar de afdeling Westland zou het toch wenselijk achten, dat door het aannemen van dit voorstel ook zelfs een kans daartoe voorgoed uitgesloten zou zijn.”

Prae-advies Hoofdbestuur

Het voorstel heeft klaarblijkelijk niet de bedoeling de Statuten te wijzigen of aan te vullen. Ook het Hoofdbestuur is van mening, dat met een uitspraak van de Algemene Vergadering kan worden volstaan.

Verkorte notulen ener vergadering van het Hoofdbestuur op 13 December 1950.

De nieuwe Hoofdbestuurleden ter Brugge en Vogely worden geïnstalleerd en de aftredende leden wordt dank gebracht voor de vele diensten, die Vereniging en de bijenteelt bewezen.

Het Bijenhuis is nu eindelijk zijn inwoning kwijt. Dringende voorzieningen voor het dak zijn nodig en het vrijgekomen gedeelte zal met zo gering mogelijke kosten voor beaarsruimte worden ingericht.

Getracht zal worden de secretaris in aanmerking te doen komen voor een studiereis naar Amerika, in het kader van het Amerikaanse Herstelprogramma voor Europa.

Besloten wordt de kleine medaille der Vereniging beschikbaar te stellen voor personen, die 25, 40 of 50 jaar lid zijn geweest van de Vereniging en die bepaalde verdiensten hebben voor Vereniging en bijenteelt. Toekenning zal geschieden op voordracht van het afdelingsbestuur.

Het Hoofdbestuur neemt officieel afscheid van de Heer Vlaser, die in Mei j.l. de dienst van de Vereniging met pensioen heeft verlaten en bij zijn afscheid van de Algemene Vergadering 'n Koninklijke onderscheiding kreeg.

Omtrent de plaats van de Imkersdag 1951 zal in de volgende vergadering een beslissing worden genomen.

Gebleden is, dat de naam van de Nederlandse honing ernstig geschaad wordt doordat buitenlandse honing, al dan niet met Nederlandse vermengd, van Nederland uit in het buitenland als „Nederlandse honing“ wordt aangeboden en verkocht. Het wettig bewijs, dat een lid onzer Vereniging zich aan deze knoelarij schuldig maakt, kan moeilijk worden geleverd; de redacteur krijgt opdracht de feiten in het Maandschrift te publiceren.

Besproken wordt een verzoek van afdeling Lunteren om naar een ander mengmiddel voor de suiker om te zien. Het H.B. heeft een open oog voor de bezwaren doch beschouwt octosan tot nu toe als het beste en goedkoopste mengmiddel. Verandering vraagt jarenlange proeven, het middel mag niet duur zijn, het mag geen nieuwe ongemakken geven in de plaats van de oude. Financiën moet er mee accoord gaan en..... het is nog niet gevonden.

Maandschrift

De aandacht wordt er op gevestigd, dat ongevraagde bijdragen niet worden geëhoreerd.

Opname van een artikel betekent niet, dat de redactie het met de inhoud daarvan eens is.

Speurbijtjes

De bedoeling van de speurbijtjes is, de leden zonder veel kosten in de gelegenheid te stellen contact te krijgen met andere leden. Op elk speurbijtje legt de Vereniging gemiddeld f 2.50 toe. In verband hiermede worden onder de rubriek speurbijtjes geen advertenties opgenomen, die het karakter van handelsadvertenties dragen.

Filmtournee

Alle voor het filmtournee 1950-1951 beschikbare data zijn besproken. Men wachtte met het indienen van nieuwe aanvragen tot Augustus 1951.

Medewerkers

Veel kopij moet wachten.

Kopij moet vóór de 10e der maand worden gezonden aan het Bijenhuis te Wageningen.

Inhoud:

	blz.
Maandpraatje	1
1951	2
Koninginnekeek-kwesties (III)	3
De Nederl. Bijenwilde (IV)	4
Men zegt.....	5
Brieven uit de Honigh-hof	6
Documentatie	7
Stuifmeel	8
Uit de Jaagkieps	10
Ingezonden Stukken	12
Oppervlakte Koolzaad	13
Bijen en Menie	14
Vragenrubriek	14
Afdelingsberichten	14
Officiële Mededelingen	15

Hoofdbestuur:

Voorzitter: Mr. L. R. J. ridder VAN RAPPARD, Arkelsedijk 60, Gorinchem, Telefoon 2825
Secretaris-Penningmeester-Redacteur: R. P. GROENVELD, Bijenhuis, Wageningen, Telef. 2863

Leden:

Friesland: T.J. STIENSTRA, Pinkstraat 18, Leeuwarden, Telefoon 7856
Groningen: A. S. PLANTING, Legroweg 17, Paterswolde, Telefoon 361
Drente: J. TIMMERMANS, Broeklaan 46, Assen
Overijssel-Oost: H. J. LOHUIS, Almloseweg D 62, Albergen, Telefoon 221
Overijssel-West: J. H. SCHWIETERS, Dedemsvaart-Dorp, Telefoon 95
Veluwe: A. VAN ROOIJEN, Grotestraat 42, Ede, Telefoon 8337
Graafschap en Lijmers: G. J. A. MEIJER, Babberich, Telefoon 252
Betuwe: B. A. v. d. SANDE, Javaplein 10, Nijmegen, Telefoon 22378
Utrecht: J. H. VAN DIJK, van Goyenlaan 39, Bilthoven, Telefoon 2678
Noord-Holland: R. TER BRUGGE, Kennemerstraatweg 220, Heiloo, Tel. Alkmaar 2981
Zuid-Holland: A. VINK, Mezenlaan 57, Den Haag, Telefoon 392761
Zeeland: PRUD. DE BRUINE, A. 133, Zuiddorpe
Noord-Brabant: J. A. v. d. ZWAARD, Burgemeester Pastoorsstraat 38, Breda, Telefoon 9152
Limburg: G. H. VOGELY, Zandweg 101, Heerlen
Directeur Bijenhuis: H. SEUNNINGA, Bijenhuis, Wageningen, Telefoon 2863

INHOUD 1950

	blz.		blz.		blz.
Afdelingsberichten	15 e.v.	Vereniging voor Koninginneteelt	78	Examen onderwijzers bijenteelt	71
Bedrijfsraad		Importeren of selecteren ?	95	Honinghandel	
Verslag proefbijenstand	19	Kunstmatige inseminatie	126	Honingprijsen	107, 143
Mededelingen omtrent de	30, 36, 153	Koninginnekeekwesties	178 e.v.	Het Rijkshoningmerk	121, 179
Bedrijfswijzen		Bijenvoeding		Imkersdag	75 e.v.
Meer koninginnen, meer werkbijen, meer honing	122	Is dextrine schadelijk voor de bijen?	58	Ingezonden	4 e.v.
Beginners, voor	1 e.v.	Bijenwilde		Jaagkieps. Uit de —	12 e.v.
Bijenteelt voor hen die weinig tijd hebben	3	Reizen naar het fruit	5, 29, 39, 153	Koninginnen	
Bespuiting en bestuiving		Waar vind ik dracht?	38	Het nut van — merken	135
Koolzaadbestuivingen	34, 52	Pellett-klaver	58	Het invoeren van —	157 e.v.
Bestuiving van gele mosterd	43	Zijn linden schadelijk voor de bijen?	89	Lezer. De — schrijft	6 e.v.
Nieuwe bestrijdingsmiddelen	90	Belgische heide weer vrij	118	Lezer. De — antwoordt	52 e.v.
Boekbespreking	3, 7, 18, 34, 103	De Nederlandse —	158 e.v.	Men zegt	5 e.v.
Bouwen	76 e.v.	De esdoorn	161	Officiële mededelingen	37 e.v.
Bijenhouders. Kan het aantal — vermeerderd worden?	112	Bijenwoningen en -gereedschappen		Practijk. Uit de —	123
Bijenschans. Een — als natuurmonument	129	Onze bijenkasten	111	Propaganda. Is — voor de bijenteelt nog mogelijk?	151
Bijenteelt. Geschiedenis der —		Moerenvang- en merkapparaat	130	School en bijen	106
Onze bijen in vroeger dagen	40	Bijenziekten		Tentoonstellingen	
Bijenveredeling en koninginneteelt		Mijtziekte	7, 45	Mijlpaal 1950	55, 79, 88, 152
Bijenveredeling	8 e.v.	Congres 1951, Internationaal —	143	Voedersap in de raten?	111
		Curaçao. Ver. v. Bijenhouders op —	103	Uit voorbije tijden	51 e.v.
		Examens		Vragenrubriek	14 e.v.
		Examen practisch imker	51		

wij wensen alle imkers en de hunnen
van ganser harte een gelukkig en
voorspoedig jaar 1951 toe

WIJ HOPEN, dat Uw innigste wensen in vervulling gaan en dat in 1951 de zon mag doorbreken aan de bewolkte hemel van het wereldgebeuren.

★

WIJ HOPEN, dat goed weer de bloei van onze drachtplanten in 1951 zal vergezellen.

★

WIJ HOPEN, dat de pogingen van de vereniging, om de honingafzet in betere banen te leiden in 1951 met succes worden bekroond.

★

MAAR MET ZEKERHEID KUNNEN WIJ ZEGGEN, dat U, ook in 1951, de beste imkersartikelen tegen de laagste prijs koopt bij de handelsinstelling van Uw eigen Vereniging, het Bijenhuis te Wageningen.

Giro 1171

Tel. 2863

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

De zon stijgt hoger.....

en het is lente voordat U het weet! Over een paar weken houden onze bijen misschien reeds hun eerste grote reinigingsvlucht! Maak daarom uw bedrijfsplan voor 1951 klaar en bestel spoedig wat U straks nodig hebt!

LOS NU DE PUZZLE OP

die „Bedrijfsplan 1951” heet. Uw bedrijfsplan is een puzzle, die U niet meer kunt oplossen, als de zwermen reeds aan de bomen hangen. Nu is het de tijd. En het is niet zoveel moeilijker dan een broednestpuzzle. U behoeft slechts drie vragen op de juiste wijze te beantwoorden:

1. Wanneer bloeien mijn drachtplanten?
2. Wanneer moeten daarvoor de eitjes worden gelegd?
3. Hoe behandel ik mijn volken, om:
 - a. eitjes te krijgen op de juiste tijd en
 - b. zwermvrije volken te hebben tijdens de dracht?

BIJ HET OPlossen VAN DIE PUZZLE

komt U vanzelf tot de ontdekking, dat U straks op korte termijn bijenwoningen of gereedschappen nodig hebt, die U beter nu reeds kunt uitzoeken en bestellen.

U Krijgt AUTOMATISCH EEN PRIJS,

want U betaalt er nu minder voor dan straks! En het verschil kan zeer belangrijk zijn. Kunstraat b.v. wordt deze maand in ieder geval nog voor f 5.— per kg geleverd. Dat kunstraat duurder wordt, is zeker; beter worden kan onze kunstraat niet, want ze is reeds de beste ter wereld. Proeven van een deelnemer aan het Internationaal Congres hebben dat bewezen. U weet natuurlijk, dat onze kunstraat met de nieuwste walsen wordt vervaardigd uit de zuiverste, ziektekienvrije bijenwas.

EEN BIJENKAST

behoort niet door een timmerman, doch door een bekwaam meubelmaker te worden gemaakt van het beste hout. We hebben alle bekende en beproefde modellen, maar we hebben slechts één kwaliteit: de beste. En slechts één prijs: de laagst mogelijke, al zal die ook binnenkort, door de stijging der houtprijzen, omhoog moeten.

DE PRIJZEN

zijn voor ons een grote puzzle; we kunnen er alleen maar van zeggen, dat ze nu voor vrijwel alle artikelen nog gelijk zijn en dat wij ze zo lang mogelijk op het oude peil zullen handhaven.

Giro 1171

Tel. 2863

GOEDE DINGEN
Bijenhuis **WAGENINGEN**

Druk: N.V. Uitgevers-Mij. De Gelderlander - Nijmegen